

Donald Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na Yönelik Pragmatist ve Teritoryal Milliyetçi Dış Politikası

Donald Trump's Pragmatist and Territorial Nationalist Foreign Policy toward the Russia-Ukraine War

Abdullah TURAN*

Özet

Siyasal liderler seçim dönemlerinde çeşitli vaatlerde bulunsalar da, iktidara geldiklerinde bu vaatlerden önemli ölçüde sapabilmektedirler. Donald Trump'ın ikinci ABD başkanlık dönemi, bu durumun tipik bir örneğidir. Bu çalışma, Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı bağlamında dışa vurduğu seçim vaatleri ile seçimi kazanmasının ardından gerçekleştirdiği diplomatik girişimleri analiz ederek, -savaşın sonlandırılması yönündeki sözlerini yerine getirmekten ziyade- pragmatist bir liderin sergileyeceği davranışlar doğrultusunda ABD'nin ulusal çıkarlarını önceliklendiren bir yaklaşım benimsediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bulgular, Trump'ın diplomatik girişimleriyle güçlü bir pragmatist yaklaşımın yanı sıra, sınır ve egemenlik vurgusu üzerinden şekillenen teritoryal milliyetçiliğinin belirgin biçimde öne çıktığını göstermektedir. NATO ve Avrupa'ya yönelik eleştirileri ile Putin'e yönelik diplomatik girişimleri, ABD dış politikasının öncelikle ulusal çıkarlara dayalı bir yönelim izlediğini ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, Trump'ın diplomatik girişimleri, milliyetçi refleksler ile fayda merkezli pragmatizmi ön plana çıkaran bir dış politika çizgisi sergilemekte; bu durum, müttefik ilişkilerde güven sorunlarını derinleştirirken, savaşın diplomatik çözümüne dair beklentileri belirsizleştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Milliyetçilik, Pragmatizm, Rusya-Ukrayna Savaşı, Trump, Teritoryal Milliyetçilik

Abstract

Political leaders often make various promises during election campaigns; however, once in office, they may significantly diverge from these commitments. Donald Trump's second term as President of the United States exemplifies this phenomenon. This study aims to analyze Trump's election pledges in the context of the Russia-Ukraine War alongside the diplomatic actions he undertook after winning the election, demonstrating that, rather than fulfilling his stated intentions to end the war, he pursued a war management approach aligned with the behaviors of a pragmatist leader prioritizing the national interests of the United States. The findings indicate that, through his diplomatic initiatives, Trump not only exhibited a strong pragmatist orientation but also displayed pronounced territorial nationalism, emphasizing borders and sovereignty. His criticisms of NATO and European countries, together with his diplomatic engagement with Putin, reflect a U.S. foreign policy primarily driven by national interests. In conclusion, Trump's diplomatic conduct demonstrates a foreign policy trajectory that elevates nationalist reflexes and interest-centered pragmatism, thereby deepening trust issues with allies and creating uncertainty regarding the diplomatic resolution of the conflict.

Keywords: Nationalism, Pragmatism, Russia-Ukraine War, Trump, Territorial Nationalism

* Dr. Öğr. Üyesi, Aksaray Üniversitesi, Ortaköy Meslek Yüksekokulu, Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, aturan40@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-2743-6798>

Giriş

Rusya-Ukrayna Savaşı, yalnızca iki ülke arasındaki askeri bir çatışma olmanın ötesinde, küresel güç dengeleri, uluslararası hukuk ve ittifak sistemleri üzerinde derin etkiler yaratan çok boyutlu bir kriz alanı olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda Amerika Birleşik Devletleri (ABD)'nin savaşa yönelik tutumu, yalnızca Ukrayna'ya verilen destek üzerinden değil, aynı zamanda NATO'nun geleceği, Avrupa güvenliği ve küresel liderlik iddiası açısından da belirleyici bir nitelik taşımaktadır. Trump'ın ikinci başkanlık döneminde (2025-2029) sergilediği söylem ve diplomatik tutumlar ise, ABD'nin bu kriz karşısındaki geleneksel rolünü yeniden tartışmaya açmakta ve Amerikan dış politikasında normatif süreklilik yerine çıkar ve egemenlik odaklı bir yönelimin güçlendiğine işaret etmektedir. Bu yönüyle Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na yaklaşımı, yalnızca dönemsel bir dış politika tercihi değil, aynı zamanda küresel düzenin işleyişine dair daha geniş bir dönüşümün parçası olarak değerlendirilmektedir.

Donald Trump, 2024 ABD Başkanlık seçimleri sürecinde Rusya-Ukrayna Savaşı'nı kısa sürede sona erdirmeye vaadinde bulunsa da, seçilmesinin ardından ortaya koyduğu açıklamaları ve diplomatik girişimleri, bu vaadin çok daha karmaşık bir dış politika yaklaşımına evrildiğine işaret etmektedir. Bu süreç, özellikle uluslararası kriz yönetimi ve ittifak ilişkilerinde yeni bir dinamik yaratmıştır.

Bu çalışma, nitel araştırma desenine dayalı olarak yürütülmüş ve yorumlayıcı bir siyasal analiz yaklaşımı benimsemiştir. Araştırmada, Trump'ın dış politika tutumu; söylemleri, diplomatik girişimleri ve politik yönelimleri arasındaki ilişki dikkate alınarak, pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik kavramsal çerçevesi içinde ele alınmıştır. Bu kapsamda, söz konusu yönelimin ABD dış politikasındaki kırılmalara ve müttefik ilişkilerinde ortaya çıkan güven sorunlarına nasıl yansıdığı da değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Araştırma kapsamında Trump'ın başkanlık dönemine ilişkin kamuya açık konuşmaları, sosyal medya paylaşımları, diplomatik açıklamaları ve medya yansımaları incelenmiş; değerlendirmede ayrıca güncel akademik literatür ve resmi raporlardan yararlanılmıştır. Çalışma, büyük ölçüde açık kaynaklara dayanması ve Trump'ın ikinci başkanlık döneminin henüz erken bir aşamasını kapsamaması (2024 Kasım'ından 2025 Mart ayı sonuna uzanan ilk beş aylık dönem) nedeniyle sınırlı bir veri havuzuna sahiptir. Ayrıca, Trump'ın söylemlerinde sıkça karşılaşılan çelişkili ve değişken ifadeler, tutarlı bir stratejik yönelimin tespitini güçleştirmektedir. Bu nedenle çalışma, doğrudan bir söylem analizinden ziyade, siyasal analiz odaklı bir yaklaşım çerçevesinde Trump'ın diplomatik tutumuna ilişkin çıkarımlar sunmayı hedeflemektedir.

Mevcut literatür, Trump'ın ikinci başkanlık dönemine ve özellikle Rusya-Ukrayna Savaşı'na yönelik tutumuna ilişkin sınırlı sayıda akademik çalışma içermekte; bu alandaki bilgiler büyük ölçüde gazete ve internet haberlerine dayalı güncel aktarımlarla şekillenmektedir (Ann ve Dom, 2025; Chotiner, 2024; Çalışlar, 2025; Davalou ve Daniel, 2025). Bu çalışma ise, aktüel literatürün genel temayülü olan söylem ve eylemleri betimleme yaklaşımının ötesine geçerek, Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı bağlamındaki tutumunu pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik perspektifinden analiz etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca çalışma, Trump döneminin yalnızca ABD iç politikasına değil, aynı zamanda uluslararası krizlerin yönetimi ve ittifak sistemlerinin dönüşümü açısından da taşıdığı etkileri ortaya koymayı amaçlayarak, bu yönleriyle literatüre özgün bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

Çalışmada öncelikle teorik çerçeve kapsamında pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik kavramları kısaca ele alınacak; ardından Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na ilişkin demeçleri ve tutumları pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik kavramları çerçevesinde altı alt başlık altında tasnif edilerek yorumlanarak incelenecektir. Son olarak, Trump'ın dış politikasında sergilediği pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik yaklaşımlarının hem savaş bağlamındaki yansımaları hem de literatürdeki karşılıkları tartışılacaktır.

1. Kavramsal Çerçeve: Pragmatizm ve Milliyetçilik

Pragmatizm ve milliyetçilik, özellikle dış politikada ön plana çıkan temel araçlardır. Trump dönemi Amerikan dış politikasını anlamak açısından, bu iki yaklaşımın kısaca değerlendirilmesi önem taşımaktadır.

Pragmatizm, kökenini Yunanca "pragma" (eylem, iş) kavramından alan (Kurban, 2022: 449) ve temelinde eyleme ve sonuçlara dayanan bir düşünce biçimi olarak tanımlanabilmektedir. Bu yaklaşım, bir fikrin doğruluğunu ya da değerini soyut doğrulardan ziyade onun pratikteki işlevselliği ile ilişkilendirmektedir. Dolayısıyla, düşünceler ancak eyleme dönüştüklerinde ve toplumsal sonuçlar ürettiklerinde anlam kazanmaktadırlar. Pragmatist yaklaşımda fikirler ve teoriler, birey ya da toplum için işe yarayıp yaramadıkları ölçüsünde değerli görülmekte ve düşüncenin değeri onun yol göstericiliğinde yatmaktadır (Karadaş, 2020: 91-92; Öztürk, 2015:14).

Franke ve Hellmann (2017), pragmatizmi bireyin davranışlarını açıklamada teorik bilgi ile pratik eylem arasındaki yapay ayrımı reddeden bir sosyal teori olarak tanımlamaktadırlar. Bu çerçevede "sorgulama", bireyin yaşadığı şüpheyi ortadan kaldırma ve yeni inanç sistemleri geliştirme süreci olarak görülmektedir. Söz konusu inançlar ise bireylerin eylemlerini yönlendiren "davranış kuralları"na dönüşmektedir.

Pragmatizm siyasi alanda amacı gerçekleştirmek için düzenin kurallarına uygun davranmayı içermektedir (Şener, 2003). Bu anlamda siyasal düzlemde pragmatizm, karar alıcıların gerçekçi, sonuç odaklı ve faydacı politikalar üretme eğilimini ifade etmektedir. Pragmatizm özellikle kamu politikalarının şekillendirilmesinde yöneticiler için önemli bir araç haline gelmiştir. Bu yaklaşıma göre, siyasal aktörler karmaşık toplumsal sorunlara çözüm üretirken idealist yaklaşımlardan çok eyleme dönüşebilecek çözüm yollarına odaklanmakta ve elde edilecek sonuçların toplumsal gerçeklik ile olan uyumunu dikkate almaktadırlar (Kurban, 2022: 451).

Öte yandan pragmatizm, doğruluğu pratik sonuçlar üzerinden değerlendiren işlevsel yaklaşımı nedeniyle çeşitli eleştirilerin odağında yer almaktadır. Pragmatist geleneğin kurucularından Peirce (1878: 286-302), bir kavramın anlamının ancak onun pratik etkileri üzerinden anlaşılabileceğini savunurken; James (1907: 25-44; 91-113), doğruluğu deneyimsel yararlılık temelinde yorumlamış ve pragmatizmi bir düşünme yöntemi olarak sistemleştirmiştir. Dewey (1925: 1-40; 197-224) ise bilgiyi doğrudan deneyim, eylem ve sorgulama süreçleriyle ilişkilendirerek pragmatizme hem epistemolojik hem de ahlaki bir boyut kazandırmıştır. Bununla birlikte eleştirilenler, pragmatizmin doğruluğu 'işe yararlılık' ölçütüne indirgemesinin siyasal iktidarların belirli çıkarlarını meşrulaştırmaya elverişli bir araçsallık üretebileceğini; bu nedenle pratik sonuçlara yapılan aşırı vurgunun siyasal süreçlerde geniş bir meşruiyet alanı oluşturabileceğini ifade etmektedir (Türer ve Aydın, 2019:123). Bu yönüyle pragmatizm, dış politika süreçlerinde önemli bir belirleyici olmuştur. Dış politika aktörleri mevcut sistemin kuralları çerçevesinde, ulusal çıkarı maksimize edecek biçimde davranmak durumunda kalmakta ve bu bağlamda doğru

politikayı belirlemek; sadece ideolojik doğrulara değil, uygulamanın yaratacağı etkilere bakılarak kararlaştırılmaktadır (Turan, 2022a).

Pragmatist yaklaşım, ulusal çıkarların ve stratejik hesapların belirleyici olduğu durumlarda önem kazanmaktadır. Bu çerçevede millet ve milliyetçilik kavramları, devletin politik yönelimlerini ve liderin karar alma süreçlerini anlamada kritik bir rol oynamaktadır. Millet, "iktisadi, siyasi, dini, dilsel, bölgesel ve kültürel" gibi çeşitli ilişki türlerinin bir araya gelerek oluşturduğu geniş bir toplumsal yapı olarak tanımlanırken; milliyetçilik ise bu milletin varlığından türeyen bir olgu olarak ele alınmaktadır (Hroch, 2011: 22-24).

Milliyetçilik ideolojisi ise, özellikle son iki yüzyılda dünya siyasetini şekillendiren, köklü dönüşümlere yol açan ve toplumsal yapıları derinden etkileyen güçlü bir düşünsel ve siyasal akım olarak öne çıkmaktadır. Hem siyasi karar alma süreçlerinde hem de toplumsal mobilizasyon mekanizmalarında etkili olan bu ideoloji, ulusal kimliğin inşasında ve devlet politikalarının belirlenmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır (Çiçek ve Taylan, 2022: 419, 424).

Smith (2013: 20), milliyetçiliği, "milleti kaygılarının merkezine yerleştiren ve onun iyiliğini çoğaltmayı amaçlayan bir ideoloji" olarak tanımlamaktadır. Bu anlayışa göre, bir milletin sürdürülebilirliği; milli özerklik, milli birlik ve milli kimlik gibi temel hedeflere ulaşmasına bağlıdır. Bu bağlamda milliyetçilik, belirli bir topluluğun fiilen ya da potansiyel olarak bir millet oluşturma yönündeki arzusu doğrultusunda; özerklik, birlik ve kimlik arayışını ve bunların korunmasını amaçlayan ideolojik bir hareket olarak değerlendirilmektedir. Hayes (2010: 11-12) ise milliyetçiliği en yalın biçimiyle "vatanseverlik ile milliyet bilincinin kaynaşması" olarak tanımlayarak, Smith'in milliyetçiliği milletin çıkarlarını merkeze alan bir ideolojik yapı olarak değerlendiren yaklaşımını destekler nitelikte bir tanım ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu tanımlar milliyetçiliğin kendi milletine özgü bir çıkar elde etme gayreti olmasını ortaya koymalarıyla milliyetçiliği pragmatizme yakınlaştırmaktadırlar.

Milliyetçilik çeşitli tipolojilerle izah edilmektedir (Turan, 2022b: 52-140). Smith (2002: 178-180) ise, milliyetçiliği "teritoryal" ve "etnik" olmak üzere iki temel tipe ayırmakta ve teritoryal milliyetçiliği özellikle modern devlet inşası bağlamında değerlendirmektedir. Bu yaklaşıma göre, teritoryal milliyetçilik, "kesin coğrafi sınırlarla tanımlı bir egemen devlet yapısına, hukuki eşitliğe dayalı vatandaşlık anlayışına, siyasi katılımı beslenen bir toplumsal dayanışmaya ve ortak kültürel sembollerin standartlaştırılmasıyla kurulan bir ulusal kimliğe" dayanmaktadır. Bu model, Batılı ulus-devletlerin tarihsel tecrübesine yaslanmakta ve sömürge sonrası toplumlar tarafından da modernleşme ve kalkınma hedefleri doğrultusunda benimsenmiştir. Bu milliyetçilik biçimi, genellikle barışçıl, evrenselci ve hümanist özellikler taşıyan bir yapı olarak tanımlanmakta; Batı tipi bir model olarak olumlu ve meşru bir formda değerlendirilmektedir. Bu tipoloji devlet sınırları içerisinde yaşayan bireylerde aidiyet duygusu oluşturarak onları ortak bir ulusal kimlik etrafında birleştirmeyi amaçlayan ve yukarıdan aşağıya bir inşa süreciyle şekillenen bir milliyetçilik anlayışıdır; bu modelde milletin sınırları, devletin sınırlarıyla örtüşmektedir (Akıncı, 2014: 133-134).

Teritoryal milliyetçilik, coğrafi ve mekânsal düşüncenin baskın olduğu bir anlayışı benimsemektedir. Bu görüş, milletin üyelerinin kendilerini ait hissettikleri ve kimliklerini pekiştirdikleri belirli bir toprak parçasına ve coğrafi sınırlarla tanımlı bir vatanın varlığına dayanmaktadır. Bu bakış açısına göre, bir milletin gerçek anlamda var olabilmesi, onun tanınmış bir toprak parçasına sahip olmasına bağlı bulunmaktadır (Recebov ve Taş, 2018:42-

43). Söz konusu milletin üyeleri, belirli sınırlar içinde yaşadıkları için, bu topraklarda yaşamak ve bu coğrafyada kader birliği yapmak, onların ulusal kimliklerinin ve birliğinin temellerini oluşturmaktadır. Yerleşik düzene ve bu toprağın üzerinde yaşayan topluluğun kolektif kaderine dair inanç, ulusal kimliğin gücünü ve işlevselliğini artırmaktadır. Bu süreç, milletin üyelerinin bir arada ve ortak bir hedef doğrultusunda hareket etmelerini teşvik etmekte, böylece teritoryal milliyetçilik, ulusal kimlik ve dayanışma için mekânı birleştirici bir öge olarak ön plana çıkarmaktadır (Atabay, 2008: 527; Turan, 2022b: 99).

Bu teritoryal milliyetçilik anlayışı, milliyetçiliğin temel şartının ırk birliği değil, belirli coğrafi sınırlarla tanımlanan bir vatan anlayışı olduğuna vurgu yapmaktadır. Bu anlayış, muhafazakâr ya da etnik milliyetçilikten farklı olarak, yayılcı ya da genişleme amaçlı bir yaklaşımı reddetmektedir. Teritoryal milliyetçilik, daha çok mevcut sınırlar içinde ulusal birliğin korunması ve güçlendirilmesi gerektiğini öne sürmektedir (Hacısalihoglu, 2023).

Dolayısıyla Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı bağlamındaki barış yanlısı demeçlerine karşın iktidara geldikten sonra ortaya koyduğu tutum bu iki yaklaşım (pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik) perspektifinde gerçekleştiği iddiasıyla sonraki başlıklarda ele alınarak incelenecek ve tartışılacaktır.

2. Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na Etki Eden Demeç ve Tutumuna Yansıyan Pragmatizmi ve Teritoryal Milliyetçiliği

Modern tarih bağlamında, özellikle 18. yüzyılın sonlarından itibaren Ukrayna, Rusya ile Batı arasındaki jeopolitik rekabetin önemli bir sahası haline gelmiştir (Plokyh, 2015: 45-67). 2014 Kırım işgali ile başlayan ve 2022'de büyüyen Rusya işgali bu stratejik önemi bir kez daha ortaya koymuştur. Avrupa kıtasının yüzölçümü, nüfus ve nadir toprak elementleri gibi stratejik kaynaklar açısından kritik bir konuma sahip olan Ukrayna, 2014 yılında itibaren savaşı finanse etmek için ekonomik külfetlerin altına girmek durumunda kalmıştır (Kemaloğlu, 2025).

Kırım'ın işgaliyle Ukrayna topraklarının yaklaşık %7'sini kontrol altına alan Rusya, 2022 sonrasında bu kazanımlarını neredeyse üç katına çıkarmış; 2025 başı itibarıyla Donbas'ın yaklaşık %80'ini, Zaporijya ve Herson'un ise yaklaşık %75'ini kontrol eder hale gelmiştir. 2014'ten bu yana süren işgal ve işgal bölgelerinde yaşanan insan hakları ihlalleri, baskı politikaları ve savaş suçları, Ukraynalıların zihninde "savaş bitse dahi özgürlüklerine kavuşamayacaklarına dair" ciddi bir algı yaratmıştır. Bunun yanında savaş, Ukrayna için bir ekonomik külfet ortaya çıkarsa da diğer yandan, Ukrayna ekonomisinin belirli alanlarda toparlanmasına ve büyümesine katkı sağlamıştır. Örneğin, gayrisafi yurt içi hasılasının yaklaşık %20'si Batı ülkelerinden gelen bütçe destekleriyle finanse edilmiş, son iki yılda ortalama %4,4 oranında büyüme sağlanmış, reel hane halkı gelirlerinde artış gözlemlenmiş ve enflasyon kontrol altında tutulmuştur. 2023 ortalarından itibaren Ukrayna'ya ait insansız hava araçları Karadeniz Filosu'na yönelik başarılı operasyonlar gerçekleştirmiş, deniz yolları yeniden kullanıma açılmış ve ihracat %15 artmıştır. Ayrıca 2022'de sıfır düzeyinde olan yerli silah üretimi, günümüzde cephede kullanılan silahların yaklaşık %40'ını karşılayacak düzeye ulaşmıştır. Tüm bu gelişmeler, Ukraynalıların kolektif tavrını pekiştirmiş; halk, yaşadığı mağduriyeti görerek ordusuna ve direnişe destek vermek dışında başka bir çare olmadığını anlamıştır (Gumenyuk, 2025).

Burada bahsedilen koşullardan anlaşılmaktadır ki, Rusya, Ukrayna için güvence sağlamayan kalıcı bir barış anlaşması imzalamadığı sürece, Ukrayna halkı özgürlüklerini korumak amacıyla savaşı sürdürmeyi daha kazançlı bulmaktadır. Bu bağlamda Trump'ın savaşı hızla sonlandırmaya yönelik demeçleri, ilk bakışta bir fırsat olarak görülse de,

pragmatist ve ulusal çıkar odaklı yaklaşımı, Ukrayna'nın stratejik konumunu zorlaştırabilecek sonuçlar doğurabilmektedir. Dolayısıyla aşağıdaki başlıklarda, Rusya-Ukrayna Savaşı sürecinde Trump'ın pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik algısı yaratan tutumu, altı farklı perspektif üzerinden örneklendirilerek ele alınacaktır.

2.1. Trump'ın Savaşla İlgili Çelişkili Demeçleri ve Pragmatik Barış Arayışı

Trump, Rusya-Ukrayna Savaşı ile ilgili çok sayıda birbirinden farklı ve tezat demeç vermiştir. Seçim öncesindeki demeçleri daha çok Ukrayna'nın toprak bütünlüğü ve egemenliği ile ulusal özgürlüğünü koruma hakkına yönelik iken, seçim sonrası demeçlerinin Rusya'yı memnun etmeye yönelik olduğu anlaşılabilmektedir.

Trump'ın seçim süresince "Ancak bu çok kolay bir müzakere. Bir gün içinde çözeceğim, aralarında bir barış olacak (Kinnard, 2025)", "Oval Ofis'e varmadan önce bile Rusya ile Ukrayna arasındaki felaket savaşını sona erdirmiş olacağım. Ve bu bana bir günden fazla sürmeyecek (Wallace, 2024)" şeklindeki söylemleri, seçimde onun savaş hızlı ve basit bir şekilde bitirebileceği algısını yaratmıştır. Trump zafer konuşmasında "Basit bir ilkeyle yöneteceğim: Söz verilir ve söz yerine getirilir. Biz sözlerimizi tutacağız (Tokyay, 2024)" şeklindeki demeçleri ile savaşın karmaşıklığını küçümseyen ve çözüm yollarının sadece Trump'ın liderliğinde mümkün olacağına dair bir izlenim bırakmıştır (FitzGerald, 2024). "Başarımızı sadece kazandığımız savaşlarla değil, aynı zamanda sona erdirdiğimiz savaşlarla ve belki de en önemlisi hiç girmedığımız savaşlarla ölçeceğiz. Buna güç yoluyla barış deniyor" (Paternoster, 2025a) şeklindeki muğlak söylemleri kafa karıştırıcı olsa da Trump'ın seçim sonrasında ortaya koyduğu davranışlar ve çelişkili tutumu Trump'ın esas yaklaşımının ABD'nin çıkarları olduğunu göstermiştir (BBC News, 2025d).

Bu konuda Trump'ın yeni Savunma Bakanı Pete Hegseth'in, toplantıda mevkidaşı Ukrayna Savunma Bakanı Rüstem Umorov'e hitaben söylediği: "Sizin gibi biz de egemen ve müreffeh bir Ukrayna istiyoruz ancak buna Ukrayna'nın, 2014 öncesi sınırlarına geri dönmesinin gerçekçi olmayan bir hedef olduğunu kabul ederek başlamalıyız. Bu hayali hedefin peşinden gitmek yalnızca savaş uzatacak ve daha fazla acıya neden olacaktır. Ukrayna için kalıcı bir barış, savaşın tekrar başlamasına engel olmak için sağlam güvenlik garantilerini içermelidir" (Bianet, 2025) şeklindeki demeç Ukrayna'dan Rusya'ya toprak verilmesini normalleştirmeye dönük bir psikolojik hamle olmasıyla Trump'ın dâhil olduğu barış sürecinde Putin'in avantajlı çıkacağını göstermesi ile Ukrayna'da hayal kırıklığına neden olmuştur. Bu demeçler, Ukrayna'nın kalıcı barış için tekrar saldırıya uğramayacağına dair somut güvenlik garantileri talep ettiğini göstermektedir. Ancak ABD'nin Trump dönemi pragmatist ve teritoryal milliyetçi yaklaşımı, hem Rusya'yı memnun etmiş hem de Ukrayna'ya bu güvenceyi sağlamaktan kaçınmıştır. Bu durum, Ukrayna halkı açısından savaşın sürdürülmesini daha güvenli ve kazançlı bir seçenek hâline getirmiştir.

Trump'ın, ABD'li ve Rus üst düzey yetkililerle gerçekleştirdiği dört saatlik görüşmesinin ardından, Mar-a-Lago'daki malikânesinden gazetecilere yaptığı açıklama da bu çıkarımı desteklemektedir. Trump'ın, "Ukrayna'daki çatışmanın sorumlusunun Kiev olduğunu öne sürmesi" ve "Ukrayna hükümetinin 2022'de Rusya'ya karşı askerî harekât başlatmadan önce bazı tavizlerde bulunmaya istekli olması gerektiğini vurgulaması"; "Bugün şunu duyuyorum: davet edilmemiştir. Üç yıldır oradasınız. Bunu üç yıl önce bitirmeliydiniz. Hiç başlatmamalıydınız" ve "Deneyimsiz bir müzakereci bile bunu yıllar önce çok az toprak kaybıyla, hatta hiç toprak kaybetmeden ve tek bir can kaybı olmadan çözebilirdi" (Ruiter, 2025) şeklindeki demeçleri Trump'ın adil bir barışı temin etmekten ziyade Rusya'yı güçlü kılarak Rusya-ABD ilişkilerini ilerletmeyi amaçlayan pragmatist bir

tutum benimsediği ve ülkesinin ulusal çıkarlarını artırmayı, -Ukrayna'yı ikinci plana iterek amaçladığı izlenimi vermiştir.

Diğer yandan Trump, seçim sürecinde Rusya-Ukrayna Savaşı'nı 24 saat içinde sonlandırabileceğini iddia ettiği sözlerini seçim sonrasında yumuşatarak "Bunu söylediğimde biraz istihza ettim. Kastettiğim şey, bunu bitirmek istediğimdi ve bence başarılı olacağım" şeklinde dönüştürerek bu söylemlerin bir seçim yatırımı olduğunu göstermiştir. Trump, Putin'in ateşkesi kabul edeceğine inandığını belirterek "Sanırım onu iyi tanıyorum ve kabul edecek," değerlendirmesini yapmış (Tiryaki, 2025) olsa da bu tutarsızlık Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na müdahil olmasındaki kaygısının kendi ulusal çıkarları olduğunu düşündürmektedir.

2.2. ABD'nin Ukrayna Yaklaşımında Rusya ile Uzlaşma Stratejisi

Trump, Rusya-Ukrayna Savaşı sürecine dair müdahalelerinde daha çok Rusya ile uzlaşma kaygısı gütmüş izlenimi vermiştir. Bu bağlamda Trump'ın başkanlığı, Rusya ile ilişkilerde belirgin bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bu dönüşümün ilk somut örneği, 12 Şubat 2025'te gerçekleşen 90 dakikalık Trump-Putin telefon görüşmesidir (BBC News, 2025a). Trump, bu görüşmeyi Truth Social platformunda "Dün Rusya lideri Vladimir Putin ile çok iyi ve verimli görüşmeler yapıldığı" şeklinde özetleyerek, "Bu kanlı savaşın sonunda bitmesi için iyi bir şans var" demiştir (BBC News, 2025b). Görüşmede Rus liderle Ukrayna konusunda müzakerelere başlama kararı aldıklarını belirtmiş, bu açıklama müttefiklerde alarma yol açmıştır (Gumenyuk, 2025). Trump bu görüşmede Rus lider ile çok yakın bir çalışma yapmak istediğini belirtirken aynı gün ABD savunma Bakanı Hegseth, Ukrayna'nın NATO'ya katılma ihtimalini küçümseyen bir açıklama yapmıştır (BBC News, 2025b). Ardından Trump'ın Orta Doğu Özel Temsilcisi Steve Witkoff da Moskova'da Putin ile üç saat süren bir görüşme gerçekleştirmiştir. ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth, Ukrayna'nın 2014 öncesi sınırlarına dönmemesinin ve NATO üyeliğinin pratikte mümkün olmadığını ifade etmiştir. Ayrıca, ABD'nin Ukrayna'ya herhangi bir askeri kuvvet göndermeyi planlamadığını açıklamıştır (Güler, 2025). Bu söylemler, Ukrayna'ya somut güvenlik garantisi sağlanmaması ve Rusya karşısında tek başına bırakılması nedeniyle halkın savaşmayı sürdürmeyi daha güvenli ve kazançlı bir seçenek olarak görmesine yol açarken, ABD-Rusya ilişkilerini iyileştirmesiyle de ABD'nin ulusal çıkarlarını gözettiğini göstermektedir.

Bunun yanı sıra, ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio ve Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, kendi heyetleriyle birlikte 18 Şubat'ta Riyad'da bir araya gelmişlerdir (Güler, 2025). Putin, ABD ile Rusya heyetleri arasında Riyad'da gerçekleştirilen görüşmelerin olumlu geçtiğini ifade etmiştir. Putin, Trump'ın kendisine Ukrayna'nın barış müzakerelerine katılacağını belirttiğini aktarmıştır. Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov ise Riyad'daki müzakerelerin dünya güvenliğini artırma amacını taşıdığını ve Rusya-ABD ilişkilerinin yeniden normalleşmesi gerektiğini vurgulamıştır. Peskov, ABD ve Rusya'nın Ukrayna savaşını sona erdirmek için kararlılık gösterdiğini ve Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenskiy'den barışa yönelik yapıcı öneriler beklediklerini dile getirmiştir (Paksoy, 2025). Bu görüşmeler Rusya-Ukrayna Savaşı'nın bitirilmesine yönelik izlenimi verse de esasında ABD-Rusya ilişkilerindeki normalleşmeyi sağlaması açısından daha dikkat çekmektedir.

Trump ve kabinesinin son dönemdeki yaklaşımı, Rusya'nın Ukrayna'yı neredeyse tamamen ortadan kaldırma potansiyeline sahip olduğu yönündeki stratejik bir algıya dayanmaktadır. Bu algı, Trump yönetiminin pragmatist ve maliyet odaklı bir perspektifle

Rusya ile uzlaşma arayışını öncelemesinde belirleyici olmuştur. Washington yönetiminin daha fazla insan kaybının önlenmesi amacıyla savaşın sona erdirilmesi gerektiği şeklinde bir yaklaşım benimseyerek, 24 Şubat 2025 tarihinde Birleşmiş Milletler (BM) tarafından onaylanması beklenen bir Birleşmiş Milletler kararı (rezolüsyon) önermiş olması bir yana, "Moskova'nın taleplerine yakın bir çözüm önerisini benimsemesi ve bu bakış açısı ile Zelenskiy'e karşı olumsuz demeçler vermesi" Rusya'nın taleplerinin büyük oranda kabul edileceği bir barış çözümünün oluşacağı beklentisini kuvvetlendirmiştir. Trump'ın dış politika yaklaşımının, öngörülebilir sonuçların aksine farklı sonuçlar doğurabileceği, hatta bu durumu pazarlık sürecinde avantaj sağlamak amacıyla kullanıldığı öne sürülmektedir. Trump, bir yandan Zelenskiy'i barış sürecini zorlaştıran bir lider olarak tanımlarken diğer yandan barış anlaşması için Putin ve Zelenskiy'nin bir araya gelmesinin gerekli olduğunu belirtmesi bu tezat tutumun örnekleridir. Ayrıca, ABD'nin Ukrayna'ya asker göndermeyeceğini vurgularken, güvenlik garantileri karşılığında nadir toprak elementleri talep edeceği bir yaklaşımı benimsemesi bu güvensizliği büyütmektedir (Güler, 2025). Dolayısıyla ABD, Ukrayna'ya gerçek anlamda bir güvenlik garantisi vermeksizin, Ukrayna'yı güçsüz taraf olarak görüp ondan nadir toprak elementlerini istemeyi/almayı önceleyen ve diğer yandan güçlü olan Rusya'nın argümanlarını destekleyerek onları memnun etmeye çalışan bir tutum benimsemesi ABD'nin savaşı bitirmekten daha önce kendi ulusal çıkarlarını önemseydiği izlenim vermektedir.

Güler (2025)'e göre, 12 Şubat 2025 sonrası gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Trump yönetiminin doğal kaynaklar konusunda talep ettiği imtiyazları elde etmesi durumunda, barış sürecine yönelik yaklaşımında bir değişim yaşanması olasılık dâhilindedir. Yazara göre, yeni ABD yönetimi, Rusya-Ukrayna Savaşı'nı ve bu savaşın müsebbibini ABD'nin ulusal güvenliği açısından doğrudan bir tehdit olarak görmemektedir. Yazarın savına göre, yeni yönetim, savaşın maliyetinin ve sorumluluğunun Avrupalı ülkeler tarafından üstlenilmesi gerektiğini belirtirken, imkân ve kabiliyetlerin ABD'nin asıl tehdit algısı olarak konumlandırılan Çin'e yönlendirilmesi gerektiğini düşünmektedir. Bu bağlamda, ABD'nin Rusya'yı NATO kaynaklı tehdit algılarına karşı yatıştırmaya çalıştığı; aynı zamanda Çin-Rusya-İran-Kuzey Kore ekseninde şekillenen ittifakın önüne geçmeyi ve Çin ile yürütülen ticaret savaşlarını sürdürebilecek stratejik kapasiteyi muhafaza etmeyi amaçladığı ifade edilmektedir (McDonell, 2025).

2.3. ABD'nin Çıkar Odaklı Yaklaşımının Avrupa'daki Güvenlik İkilemine Yansımaları

ABD'nin resmi demeçlerinde ulusal çıkarları ön plana çıkarması, Avrupa'da güvenlik açısından yeni risklerin ortaya çıkacağına işaret etmiştir. Trump'ın bu doğrultudaki söylemleri, Avrupa Birliği'ni ikincil bir aktör konumuna indirgemiş; böylece ABD güvenliğini Avrupa güvenliğiyle doğrudan ilişkilendiren geleneksel yaklaşımın dışına çıkıldığını göstermiştir.

Trump'ın CPAC 2025 etkinliğinde yaptığı konuşma, ABD'nin Ukrayna politikasındaki değişimi gözler önüne sermiştir. Yaklaşık 350 milyar dolarlık savaş harcamasını "aptal ve beceriksiz" bir yönetimin (Zelenskiy Yönetimi) eseri olarak niteleyen Trump, Ukrayna desteğini sorgulamış ve ABD'nin çıkar temelli yaklaşımını şu ifadelerle özetlemiştir: "Kıymetli mineralleri ve petrol istiyoruz, bulabildiğimiz her şeyi" (Oktay, 2025). Bu açıklama, ABD'nin ulusal ekonomik ve stratejik çıkarlarını öncelediğini ortaya koymaktadır. Trump, selef yönetimlere yönelik sert eleştirilerde bulunarak Amerikan halkının çıkarlarını savunan bir lider imajı inşa etmeye çalışmıştır. Ayrıca Ukrayna'daki

savaşın sona erdirilmesinden ziyade Amerikan ulusunun menfaatlerinin öncelikli olduğuna vurgu yaparak, iç politikadaki konumunu güçlendirme amacını öne çıkarmıştır.

12 Şubat'ta Putin ile gerçekleştirilen ve ne Zelenskiy'e ne de Avrupalı müttefiklere önceden bildirilen telefon görüşmesi, transatlantik ittifak içinde diplomatik rahatsızlıklara yol açmıştır. Hemen ardından ABD Başkan Yardımcısı James David Vance'in Münih Güvenlik Konferansı'nda Avrupa'ya yönelik sert eleştirileri,¹ ABD'nin Avrupa-Atlantik mimarisine yaklaşımında bir kırılmaya işaret etmiştir² (Gezer, 2025). Bu gelişmeler, ABD'nin Ukrayna'ya desteğini koşullandırmaya başladığını ve Avrupa Birliği (AB)'nin kendi sorunlarını kendi çözmeye zorlandığını göstermektedir. Dolayısıyla ABD bu demeçleriyle artık "kendi sınırlarını aşan AB'nin sıkıntılarının yükünü almaktan kaçınarak" kendi ulusal (teritoryal) çıkarlarına odaklanan bir pragmatizmi benimsemeye yönelmiş izlenimi vermiştir.

ABD Savunma Bakanı Pete Hegseth'in, Ukrayna'nın 2014 öncesi sınırlarına dönüşünü gerçekçi bulmayan ve NATO üyeliğine mesafeli yaklaşan tutumu, Washington'un Ukrayna politikasında yaşanan değişimin ilk göstergeleri arasında yer almaktadır. Benzer şekilde, ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio'nun Rusya Federasyonu Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile Riyad'da gerçekleştirdiği görüşme, ABD'nin savaşa ilişkin diplomatik önceliklerini yeniden tanımladığına işaret etmektedir. Bu süreçte ABD yönetiminin Ukrayna'nın doğal kaynaklarını borç tahsili çerçevesinde ele aldığı; buna karşılık Rusya'nın savaşı sona erdirmeye ve Ukrayna'yı askeri olarak tasfiye edebilecek kapasiteye sahip olduğu yönündeki değerlendirmelerin öne çıktığı görülmektedir. Trump'ın Volodimir Zelenskiy'i "diktatör" ve "komedyen" olarak niteleyen söylemleri ile Kiev'in ABD'nin nadir toprak elementleri taleplerine karşı çıkması, iki ülke arasındaki gerilimi derinleştirmiştir. Tüm bu gelişmelere rağmen Trump yönetiminin, Moskova'nın taleplerini karşılayan bir barış sürecini desteklemeyi ve Ukrayna'yı diplomatik baskı altında tutmayı sürdürdüğü anlaşılmaktadır (Güler, 2025).

Trump ve Başkan Yardımcısı Vance, dış politika önceliklerinin Meksika sınırı ve Çin tehdidi üzerine yoğunlaştırarak Rusya-Ukrayna Savaşı'na yönelik dış politika katılım ve taahhütlerini (angajmanlarını) ikincil plana ittiklerini göstermişlerdir. Bu yaklaşım, Avrupa'nın kendi güvenliğini üstlenmesini ve ABD'nin dikkatini Pasifik ve Arktik bölgelerine yöneltmesini amaçlamaktadır (Eken, 2024). Bu çerçevede Trump'ın erken ve tek taraflı tavizleri Avrupa'da tepkilere neden olmuştur. Almanya Savunma Bakanı Boris Pistorius, müzakere sürecine zarar verildiğini savunurken; Fransa Savunma Bakanı Sébastien Lecornu, zayıf pozisyondaki bir barışın Avrupa güvenliği için tehdit oluşturduğunu belirtmiştir (Bianet, 2025). AB ülkeleri, bu süreçte hem savaşın gidişatına müdahil olmayı hem de barış sürecinin dışında kalmamayı amaçlamaktadır. ABD'nin küresel etkinliğinin azalabileceği ihtimali karşısında Avrupa, alternatif barış planları geliştirmeye yönelmiştir. Ancak süreç sonunda Avrupa aktörleri de bu savaş bağlamında maddi ve stratejik garantiler talep etmeye başlamıştır. Ukrayna'nın maden kaynaklarına yönelik talepler ve jeopolitik ile ekonomik avantajlardan yararlanma arayışı (Kemaloğlu, 2025), Avrupa'nın bu tutumuyla aslında ABD'nin kendi ulusal menfaatlerine dayalı milliyetçi davranışlarını fiilen meşrulaştırdığını göstermektedir. Çünkü Zelenskiy'nin ABD karşısında yalnız bırakılması sonrasında AB ülkelerinin de Ukrayna'nın değerli madenlerinden pay alma girişimleri bunun işareti olarak görülmektedir.

¹ 14 Şubat'ta Münih'teki güvenlik konferansında ABD Başkan Yardımcısı JD Vance, Avrupalı liderleri ifade özgürlüğünü bastırmakla suçlamıştır (BBC News, 2025b).

² 25 Şubat'ta ABD, BM'de gerçekleştirilen oylama esnasında iki kez Rusya ile aynı safta yer almıştır (BBC News, 2025b).

Trump-Zelenskiy görüşmesinde yaşanan sert tartışma (28 Şubat 2025) sonrasında, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un ev sahipliğinde Paris'te düzenlenen zirvede, Avrupa liderleri Ukrayna'daki savaş ve barış süreci üzerine ortak bir tavır belirlemeye çalışmış olsalar da bu görüşme Avrupa içinde de bir ayrışma olduğunu gözler önüne sermiştir. İngiltere Başbakanı Keir Starmer, ABD'nin güvenlik garantisi şartıyla asker göndermeye hazır olduklarını belirtmiş; Almanya'da 2021-2025 yılları arasında Şansöyelik görevini yürüten Olaf Scholz ise NATO içinde güvenlik bölünmesinden kaçınılması gerektiğini vurgulamıştır. Diğer liderler (İspanya Başbakanı Pedro Sánchez, Polonya Başbakanı Donald Tusk, Avrupa Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ve Avrupa Konseyi Başkanı Antonio Costa) de dikte edilmiş bir barışa karşı çıkarak, Ukrayna'nın güçlü güvenlik garantileriyle donatılmış adil bir barışa ulaşması gerektiğini savunmuşlardır (Liboreiro ve Sanchez, 2025). Bu şartlarda Macaristan ve Slovakya'nın AB'yi ikinci plana iten temkinli açıklamaları, Avrupa'nın güvenlik ikilemindeki krizi ortaya çıkarmıştır (Gezer, 2025). Dolayısıyla bu süreçte, ABD'nin kendi teritoryal çıkarlarına yönelmesi, aynı zamanda AB ülkelerinin de bireysel olarak kendi teritoryal çıkarlarını öncelemesine zemin hazırlamıştır.

2.4. Trump'ın Zelenskiy Üzerindeki Baskı Politikası ve Ulusal Çıkar Dinamikleri

Trump'ın Zelenskiy'i küçümseyen ve Rusya'ya dolaylı biçimde destek verdiği izlenimi uyandıran tutumu, Amerikan ulusal çıkarları doğrultusunda şekillenen bir yaklaşım olarak değerlendirilmiştir. Zelenskiy, sosyal medya üzerinden yaptığı açıklamada: "Başkan Trump her zaman karardır ve açıkladığı güç yoluyla barış politikası Amerikan liderliğini güçlendirmek ve en önemli önceliğimiz olan uzun vadeli ve adil bir barışa ulaşmak için bir fırsat sunuyor" (Paternoster, 2025a) şeklinde olumlu bir mesajla meseleye yaklaşmış ve ülkesinin teritoryal menfaatlerini adalet ölçüsünde talep etmiştir. Ancak Trump'ın söylemleri "pazarlık, çıkar ve güç ilişkisini" öne çıkaracak şekilde sürmeye devam etmiştir. Zelenskiy'nin Ukrayna'nın hak mahrumiyeti yaşaması ve Rusya işgali üzerine verdiği demeçlerde Trump'ın, "Zelenskiy ABD yardımlarına rağmen fazla cesur konuşuyor" ve "biz onlara milyarlarca dolar verdik" şeklinde cevaplamayı sürdürmesi ve bu yardımların karşılıksız olmayacağını bildirmesi (Blackburn, 2025) ABD ulusal çıkarlarına yönelme şeklinde okunmaktadır.

28 Şubat'ta ABD Başkanı'nun çalışma ofisi olan Beyaz Saray'daki Oval Ofis'te gerçekleşen Trump-Zelenskiy basın toplantısında³ Trump, iş dünyasındaki geçmişine atıfla "benim hayatım pazarlıkla geçti" sözleriyle savaşa dair çözüm arayışını tavizlere dayalı bir mantıkla açıklamıştır. Görüşmede Trump'ın Zelenskiy'e karşı sergilediği üstenci ve küçümseyici tavır, yalnızca bir liderler arası görüşme olmaktan ziyade Amerikan kamuoyuna yönelik bir güç gösterisi niteliği taşımaktadır. Trump'ın buradaki demecinden, Rusya'nın savaşı durdurmasının yeterli bir taviz olarak değerlendirildiği, Ukrayna'dan beklenen ödün vermenin ise toprak kaybı olduğu sonucu çıkarılmaktadır. Trump, Zelenskiy'nin bu yöndeki baskısına direnişini ise, "iş yapmaktan anlamayan", "bekası için Amerikan yardımına muhtaç" ve "güç unsurları açısından zayıf bir liderin vaktini boşa harcaması" şeklinde değerlendirerek bu ilişkiyi bir "patron-müşteri" çerçevesine oturtmuştur. Bu yaklaşım, ABD'nin Ukrayna ile imzalamak istediği maden anlaşmasına da yansımış ve Trump'ın "Bu işten biz (Amerikan halkı) ne kazanacağız?" şeklindeki ifadesiyle Trump bu savaştan ABD halkı için bir avantaj sağlamaya çalıştığını açıkça ortaya konmuştur. Böylelikle mesele Ukrayna'nın güvenliği olmaktan çıkmış; ABD-Rusya eksenli küresel bir çıkar denkleminde dönüşmüştür (Aydın, 2025). Bu durum, ABD'nin pazarlıkla -

³ 28 Şubat'ta gerçekleşen Oval Ofis görüşmesine ilişkin detaylı bilgi için bakınız (Aydın, 2025).

iç politik koşullarda desteğini almak istediği- Amerikan devletinin teritoryal (toprağa dayalı) çıkarlarını artırmaya çalışması ve bunun için Rusya'ya verilecek toprak kaybını onaylaması ve desteklemesi şeklinde okunmaktadır.

Bu anlamda ABD'nin başkenti Washington DC'de, Beyaz Saray bünyesinde yer alan Oval Ofis görüşmelerinde Trump'ın dış politika hamlelerinin önemli bir kısmının iç politikaya yönelik olduğu dikkat çekmiştir. Basın toplantısında hem Trump hem de Başkan Yardımcısı Vance'in sürekli olarak ABD'nin eski Başkanı Joe Biden ve Demokrat Parti'ye yüklenmeleri, Ukrayna meselesini geri planda bırakmıştır. Trump bu demecinde Amerikan halkını kazanmaya ve Ukrayna meselesine neden bu şekilde yaklaşıldığını açıklayarak meşruluk kazanmaya çalışırken Zelenskiy'nin de Trump'dan umudunu kesmiş bir şekilde Amerikan halkının desteğini kazanmaya dönük söylemler ortaya koyması Trump tarafından "saygısızlık" olarak yorumlanmıştır; görüşmelerdeki gerginlik, özellikle güvenlik garantileri ve maden anlaşması üzerinden zirveye ulaşmıştır. Vance'in Zelenskiy'e yönelik "Yüksek sesle konuşmak size bir şey kazandırmaz" uyarısına Trump'ın agresif tepkisi, yeni Amerikan dış politikanın kişisel ego ve ulusal çıkar temelli bir zemine oturduğu izlenimi yaratmıştır (Aydın, 2025).

Trump, iç politikadaki destek beklentisini "uykucu Joe Biden, bu savaşın Avrupa için çok daha önemli olduğunu gündeme getirerek denge talep etmedi" şeklindeki değerlendirmeleriyle her fırsatta sürdürmüştür. Trump, "Aramızda büyük ve güzel bir okyanus var" ifadesiyle Avrupa ile ABD arasındaki coğrafi mesafeye dikkat çekmiş; bu savaşın ABD'ye doğrudan zarar vermeyeceği yönünde bir algı oluşturmayı amaçlamıştır. Ayrıca, Zelenskiy'nin gönderilen yardımların yarısının "kayıp" olduğunu kabul ettiğini ileri sürerek muhalefete yönelik eleştirilerini sürdürmüştür (Bülbül, 2025). Bu demeçler Amerikan halkına Ukrayna'ya verilen desteğin ulusal çıkarlara zarar verdiğini kanıtlamak ve Biden'den sonraki politika değişiminin gerekçesini açıklamak için yapılmış gözükmektedir. Dolayısıyla bu yaklaşım, Trump'ın Rusya ile yakınlaşma politikasını Amerikan halkına gerekçelendirmesi bakımından önem taşımaktadır. Böylece söz konusu Rusya yanlısı politika adımları meşrulaştırılmış ve Trump, ulusal çıkarlara odaklanan bir lider imajı kazanmış olacaktır.

Trump, yalnızca demeçleriyle değil, diplomatik baskı ile de Zelenskiy üzerindeki etkisini artırmaya çalışmıştır. Barış anlaşması için Ukrayna'nın toprak vermesini çözüm olarak sunmuş, NATO üyeliğini dışlamış ve Ukrayna'ya güvenlik garantisi vermekten kaçınmıştır. Bu dönemde Putin ile yapılan karşılıklı görüşmeler, Trump'ın dışlayıcı diplomasi çizgisini pekiştirmiştir. Bu süreçte Trump, Avrupa ülkelerinin savaş sonrası barış gücü inisiyatiflerine ABD'nin destek vermeyeceğini de açıkça ilan etmiş; aynı doğrultuda ABD, savaşın üçüncü yıl dönümünde BM'de yapılan oylamalarda Rusya'yı kınamaktan kaçınmış ve dolaylı olarak Moskova'ya destek (sinyali) vermiştir (BBC News, 2025a). Dolayısıyla Trump hem demeçlerinde hem de diplomatik girişimlerinde Amerikan menfaatlerine odaklanan ve böylece Ukrayna'ya barış getireceği sözünü geri planda bırakan tutumunu sürdürmüştür.

Bu diplomatik tutum söylemlerle her defasında güçlendirilmiş ve Zelenskiy'nin barış istemeyen bir lider olduğuna dair izlenim yaratılmak istenmiştir. Trump, sosyal medya platformu "Truth Social" üzerinden Zelenskiy'i "barış istemeyen" ve "desteği istismar eden" bir lider olarak tanımlamıştır. "Kabiliyetsiz ve diktatör" gibi nitelendirmeleri yanı sıra -savaşı başlatan Rusya olmasına rağmen- "bu savaşı hiç başlatmamış olmalıydınız" şeklindeki sözleri, büyük ölçüde Putin'in söylemleriyle örtüşürken Ukrayna'ya yapılan askeri yardımın geleceğine ilişkin net bir taahhütte bulunmamış, "ne olacağını göreceğiz"

diyerek bu desteği bir baskı unsuruna dönüştürmüştür. Trump, savaşı sona erdirmeye yönündeki girişimleri bağlamında Zelenskiy'nin "daha minnettar olması gerektiğini" ifade etmiştir (BBC News, 2025d). Trump'ın çevresi ise suçlayıcı bir dili sürdürerek, Trump'un Ukrayna'ya yönelik bu sert tutumunu desteklemiştir. Bu süreçte X (eski adıyla Twitter) platformunun sahibi, ABD'li milyarder iş insanı ve teknoloji girişimcisi Elon Musk, Zelenskiy'i 2024 yılında Ukrayna'da bir Amerikalı gazeteciyi öldürmekle suçlamıştır. Bu suçlamalar, Zelenskiy'i müzakerelerde zayıf bir pozisyonda bırakmak için kullanılan ifadeler olarak öne çıkmıştır (Kemaloğlu, 2025).

Trump Zelenskiy'nin seçim yapmayı reddettiğini belirterek meşruluk yönü ile de onu güçsüz bırakmaya çalışmıştır. Trump'ın, Ukrayna anketlerinde Zelenskiy'nin düşük destek aldığına ve tek becerisinin Biden'ı "parmağında oynatmak" olduğuna vurgu yapması (Bülbül, 2025) Zelenskiy'nin liderlik koltuğunu sallamaya çalışarak onu kontrol altında tutma niyetinden kaynaklanmaktadır. Zelenskiy ise bu suçlamalara karşı çıkarak, % 58 düzeyinde halkın kendisini desteklediğine vurgu yapmış, Trump'a karşı, "Bir lider olarak saygısızlık etmek istemem ama bir dezenformasyon (yanlış veya yanıltıcı bilgi yayma) ortamında yaşıyor" diyerek eleştirilerini dile getirmiştir. Zelenskiy ayrıca ABD'nin Ukrayna madenlerine yönelik taleplerini ülke egemenliğine aykırı bulduğunu ve "Ben Ukrayna'yı koruyorum. Satamam, devletimizi satamam" diyerek kararlılığını ifade etmiştir. Ayrıca Rusya-Ukrayna Savaşı'nın maliyetine ilişkin rakamları açıklayarak, ABD ve AB'nin de destek verdiğini ancak ülkesinin de sorumluluk aldığını belirtmiştir (BBC News, 2025c). Bu bağlamda, Ukrayna kendi kaynaklarını ve sınır güvenliğini korumaya yönelik teritoryal (toprağa dayalı) milliyetçiliğini sürdürürken, ABD ise değerli madenler ekseninde şekillenen kendi teritoryal milliyetçiliğiyle Ukrayna'nın gerçekleşmesini umut ettiği "zafer planı" nı gölgede bırakmıştır (Gumenyuk, 2025). Trump bu tutumu ile ulusal çıkarları için pazarlıkla taviz elde etme baskısını sürdürürken Zelenskiy ulusal çıkarları için Trump'ın söylemlerine sabır göstererek ABD ile ilişkilerini kesmemeye dönük söylemler benimsemeyi tercih etmiştir.

Zelenskiy'nin, Trump ve yönetiminin küçümseyici ve sorumluluk altında bırakıcı tüm demeçlerine sabırla yaklaşması ulusal çıkarını koruma gayreti olarak okunurken Trump yönetimi, Ukrayna'ya yönelik askeri yardımlarını geçici olarak askıya alma kararı almıştır. Bu konuda, "çözüme katkı sağladığından emin olunması" için yardımların durdurulacağı vurgulanmıştır. Dışişleri Bakanı Marco Rubio, Zelenskiy'nin görüşmede (28 Şubat) sergilediği tutum nedeniyle kamuoyu önünde özür dilemesi gerektiğini savunmuş; Trump'ın da bu "saygısızlığı" telafi edecek bir açıklama beklediği ifade edilmiştir. Ancak Zelenskiy, ilkin böyle bir özrün gereksiz olduğunu belirterek bu talebi açıkça reddetmiş olsa da (Çopur, 2025) askeri yardımın kesilmesinin ardından (4 Mart 2025'te), yaptığı sosyal medya açıklamasında Oval Ofis'teki görüşmenin "olması gerektiği gibi gitmediğini" dile getirmiş ve "şimdi işleri düzeltme zamanı" diyerek yapıcı bir işbirliği çağrısında bulunmuştur. Ayrıca "Kalıcı bir barış için Trump'ın güçlü liderliği altında çalışmaya hazırım" ifadelerini kullanarak, Trump'ın liderliğine yönelik olumlu bir ifade kullanmıştır (BBC News, 2025d). Zelenskiy ayrıca havadaki ve denizdeki ateşkesin füze, drone (insansız hava aracı - İHA) ve bombaları da kapsayacağını belirtmiş; barış sürecinin ilk adımlarının esir takası ve ateşkes olacağını, sonrasında ise ABD ile kapsamlı bir barış anlaşması hedeflediklerini belirtmiştir (BBC News, 2025d). Zelenskiy, ABD ile yapılacak mineral anlaşmasına ilişkin "her zaman ve her uygun formatta imzalamaya hazır olduklarını" ifade ederek, bu sürecin güvenlik garantileriyle birlikte etkili bir barış mimarisi için önemli olduğunu vurgulamıştır (Sözcü, 2025). Ardından Trump 4 Mart 2025'te yaptığı açıklamada, Zelenskiy'den gelen mektubu kamuoyuyla paylaşmış; Ukrayna'nın kalıcı barış için

müzakere masasına oturmaya hazır olduğunu vurgulamıştır. Ayrıca, maden anlaşmasının imzalanmasına dair hazır olduklarını belirten Trump, Rusya ile yapılan görüşmelerden “barışa hazır olduklarına dair güçlü işaretler” aldıklarını ifade etmiş ve “Bu çok güzel olmaz mıydı?” diyerek ifadelerini iyimser bir çerçevede sonlandırmıştır (BBC News, 2025d). Dolayısıyla milli çıkarları Zelenskiy’i özür dileme konusunda geri atım atmaya zorlarken tehditvari davranışıyla Trump kendisinden özür dilenmesini sağlayarak tartışma esnasında zedelenen itibarını yeniden kazanmaya ve bu savaşın yönetilmesi sürecinde lider olarak tanındığını bir kez daha ortaya koymaya çalışmıştır. Ukrayna’ya yönelik askeri desteği kesmesi ise ABD’nin Rusya karşısında olumlu duruşuna katkı sağlamıştır.

2.5. Uluslararası Zirvelere Rağmen Güvensizlik Ortamının Derinleşmesi

Yapılan uluslararası zirvelerle Rusya-Ukrayna Savaşı’nı sonlandıracak bir çıktı elde edilemediği gibi bölgede güvensizlik ortamı derinleşmiştir. Trump’ın ikinci iktidarı döneminde (2025–2029) savaşla ilgili ortaya koyduğu tutum AB’de tedirginliği artırmıştır. Suudi Arabistan’ın başkenti Riyad’da 18 Şubat 2025’teki ABD-Rusya görüşmesinin her iki ülkenin kendi stratejik çıkarını önceliğinin anlaşılması üzerine Ukraynalı danışman Mykhailo Podolyak “Müzakere masasında tartışmaya değer hiçbir şey yok” diyerek mevcut koşulların diplomatik çözüm üretmeye uygun olmadığını belirtmiştir (Ann ve Dom, 2025). Riyad görüşmeleri sonrasında ABD Dışişleri Bakanı Marco Rubio, “her iki tarafa da taviz verilmesi gerektiğini ancak bunları önceden belirlemenin yanlış olacağını” belirterek bu belirsizliği tetiklemiştir (Paternoster, 2025b).

Ortaya somut bir değer koymayan Riyad görüşmelerinin ardından 2 Mart 2025’te Londra’da düzenlenen Ukrayna Zirvesi, Avrupa’nın Ukrayna politikasındaki ayrışmaları gözler önüne sermiştir. Zirveye tüm Avrupa ülkelerinin davet edilmemiş olması, katılımcı ülkelerin seçiminde stratejik ve diplomatik ölçütlerin ön planda tutulduğunu gösterirken Zirveye ABD askerlerinin konuşlandığı, Ukrayna’ya doğrudan askerî destek veren ve müzakere süreçlerinde etkili olabilecek ülkelerin davet edildiği dikkat çekmiştir (Gezer, 2025). Ukrayna’nın yanı sıra Avrupa kıtasının güvenliği konusunun da ele alındığı zirve sonrasında, 17 Avrupa ülkesi Ukrayna’ya askerî destek sağlamaya devam etme kararı almıştır (BBC News, 2025b). Dolayısıyla ABD’nin AB’yi yalnız bırakan Rusya görüşmesinin ardından AB de ABD’ye uymayacağını mesajını vermiş ve ABD çıkarları karşısında kendi bölgesel ve ulusal sınırlarının korunmasına dönük bir adım atarak güvensizlik koşullarını derinleştirmiş gözükmektedir.

Trump’ın bir yandan adeta Rusya’nın ağızından savaşı değerlendirmeye yönelik demeçleri sürerken diğer yandan Rusya’ya karşı sert söylemler de kullanmayı sürdürmesi güvensizlik ortamını tetikleyen diğer bir gelişme olmuştur. Bu anlamda Trump, Putin’in Zelenskiy’nin güvenilirliğini sorgulamasına tepki gösterdiği gibi, Rusya’nın ateşkesi reddetmesi durumunda enerji ithalatına yönelik %50 oranında ek vergi uygulayabileceğine dair tehditi buna örnek teşkil etmektedir. Bu sert ifadeler, Kremlin’in (Rusya Devlet Başkanı’nın resmi yönetim merkezi) “ilişkileri geliştirme” açıklamalarıyla tezat oluştururken, Avrupa’da da ABD’nin bölgeye desteğine dair endişeleri derinleştirmiştir. Moskova yanlısı çevrelerin eleştirilerine rağmen Trump’ın, Putin ile ilişkilerinin iyi olduğunu ve kızgınlığının “doğru adımlar atıldığında hızla geçeceğini” belirtmesi Rusya ile ilişkilerin sürdürülmesi anlamında önemli görülse de bu gelişmeler, tutarsızlık içermesiyle bölgesel güvensizliği derinleştirmiştir (BBC News, 2025e).

Trump yönetiminin kullandığı dilin otoriter ve kibirli olması konusu da eleştirilerek belirsizliği ve güvensizliği tetiklediği gerekçesiyle eleştirilmektedir. İngiltere merkezli

haftalık dergi olan the Economist dergisinin (1 Mart 2025 ile 7 Mart 2025 sayısı) kapağında (Şimşek, 2025) bu durum “mafya patronu gibi davranmak” şeklinde sembolik bir ifadeyle eleştirilmiştir. Trump yönetimi tarafından Ukrayna ile imzalanması planlanan maden anlaşmasının, kalıcı bir ateşkese zemin hazırlayacağı ve ABD'nin askeri ile mali desteğini ekonomik gerekçeye dayandırarak meşrulaştıracağı ileri sürülmektedir. Ancak, daha önce Rusya tarafından ihlal edilen anlaşmalar ve Moskova'nın uzun vadeli jeopolitik stratejeleri dikkate alındığında, söz konusu ekonomik anlaşmanın caydırıcılık kapasitesinin sınırlı olacağı düşünülmektedir (Aydın, 2025). Bu anlamda ABD'nin verdiği sözlere ya da imzaladığı anlaşmalara dair bağlayıcı davranmayan bir ülke olması Ukrayna'yı yönlendirmesinde kuşklar açığa çıkarmasıyla belirsizliği tetiklemektedir.

Trump yönetiminin dış politika demeçlerinde ve diplomatik hamlelerinde gözlenen tutarsızlıkların yanı sıra, Rusya'nın da barış sürecini zorlaştıran katı taleplerinde ısrarcı olduğu dikkat çekmektedir. Moskova, savaşın başlangıcından itibaren öne sürdüğü temel koşullardan geri adım atmayacağını defalarca yinelemiştir. Bu talepler arasında, Kırım ile birlikte Donetsk ve Lugansk bölgelerinin Rusya'nın ayrılmaz parçaları olarak tanınması, Ukrayna'nın NATO üyeliğinden tamamen vazgeçmesi ve ülkenin kapsamlı biçimde silahsızlandırılması gibi maddeler yer almaktadır. Ancak bu taleplerin Kiev yönetimi tarafından kabul edilmesi oldukça düşük bir ihtimal olarak değerlendirilmektedir. Buna ek olarak Ukrayna, herhangi bir barış sürecinde kendi ulusal güvenliğini teminat altına alacak uluslararası güvenlik garantileri de talep etmektedir (Kemaloğlu, 2025). Tüm bu güvensizlik ortamı savaşın bitirilmesinin ABD için öncelik olmadığını gösterirken Rusya'nın şu ana kadar taviz verecek bir duruş ortaya koymaması da karşılıklı ilişkilerin pragmatist temele dayalı olduğunu göstermektedir.

2.6. Putin ve Trump'ın Birbirine Yönelik Destekleri ve Birbirlerinden Beklentileri

Putin ve Trump, Biden yönetimi döneminden beri birbirlerine yönelik olumlu yaklaşımlarını sürdürmüşlerdir. Putin, devlet televizyonuna verdiği bir mülakatta Trump'ı “ABD çıkarlarına odaklanan, zeki ve pragmatik” bir lider olarak nitelendirmiş; iki lider arasında geçmişte kurulan güven temelli ilişkiden övgüyle söz etmiştir. Putin, Trump'ın 2020 seçimlerini meşru biçimde kaybetmediği yönündeki inancını da paylaşarak, Ukrayna krizinin önlenmesine dair görüş ayrılıklarının bu nedenle derinleştiğini belirtmiştir. Bu demeç, Putin'in Biden yönetimini dolaylı biçimde meşruiyetsiz olarak gördüğünü ve Trump'a yönelik desteğinin hâlen sürdüğünü göstermektedir. Trump cephesinde ise 2024 seçim kampanyasında öne çıkan yaklaşım, Ukrayna'daki savaşı “bir gün içinde” sona erdirebileceği yönündeki iddiayla şekillenmiş; Biden yönetimi, Ukrayna'ya sağlanan yoğun askeri ve mali yardımlar üzerinden sert şekilde eleştirilmiştir. Bu yaklaşım, Trump'ın yalnızlaştırıcı (izolasyonist / isolationist) eğilimlerini ve maliyet merkezli dış politika anlayışını yansıtmaktadır (Blackburn, 2025). Bu çerçevede, Trump yönetiminin dış politika yönelimi, yalnızca demeçleri düzeyinde değil, eylem planlarında da Rusya'yla örtüşen çıkar alanları yaratmaya dönük olarak algılanmıştır (BBC News, 2025a).

Birçok yerde ve zamanda ortaya koyduğu demeçleri (savaşa hiç başlamamalıydın, üç yıldır oradasın ve hâlâ çözemedin, seçimsiz bir diktatör vs.) ile Zelenskiy'i suçlayan bir dil kullanan Trump Riyad'daki görüşmelerle ilgili “Rusya bir şeyler yapmak istiyor. Vahşi barbarlığı durdurmak istiyorlar” (Paksoy, 2025) şeklindeki ifadesiyle kamuoyunda Rusya'yı barış isteklisi ve gayretlisi olarak gösterirken Zelenskiy'nin işgali engellemeye yönelik tavrını desteklemediğini göstermiştir. Dolayısıyla Trump, BBC'ye verdiği demeçte, Moskova'nın savaşın sona ermesini istediğine inandığını belirtirken ABD'nin Florida

eyaletinde Zelenskiy'i "diktatör" olarak ifade ederek (BBC News, 2025c) Rusya yanlısı pragmatist tutumunu sürdürmüştür.

Sürece dair temkinli bir yaklaşım sergileyen Putin, Belarus Devlet Başkanı Aleksandr Grigoryevich Lukaşenko ile yaptığı ortak basın toplantısında, Trump'ın barış çabalarını desteklediğini belirtmiş; ancak olası bir ateşkesin koşulları, gözlemi ve ihlallerin nasıl ele alınacağı gibi konularda belirsizlikler olduğunu vurgulamıştır (BBC News, 2025b). Putin'in bu açıklamaları, Trump'a güven ortaya koysa da diğer yandan Rusya'nın barışa dair söylemlerinin taktiksel ve zamana yayılan bir stratejiyle biçimlendiği düşünülmüştür. Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov'un Riyad'daki temaslarının ardından Rusya Federasyonu Devlet Duması (Rusya Parlamentosu alt kanadı)'nda yaptığı konuşmada, Ukrayna'daki hedeflerinden taviz verilmeyeceğini yinelemiş olması da bunu göstermektedir. ABD'ye sunulan temel talepler arasında, "Ukrayna'nın NATO'ya entegrasyonunun durdurulması, Rus Ortodoks Kilisesi'ne yönelik baskıların sona erdirilmesi ve Batı ülkelerinde yükselen ırkçılığa karşı önlemler alınması" gerektiği ifade edilerek işgale meşruiyet kazandırılmak istendiği anlaşılmaktadır. Lavrov ayrıca, "Biden döneminin olumsuz mirasının temizlenmesi" gerektiğini dile getirmiş ve ABD ile ekonomik işbirliğinin yeniden canlandırılmasına açık olduklarını belirtmiştir (Paksoy, 2025). Dolayısıyla Rusya, Ukrayna'ya karşı taviz vermeden istediklerini almayı beklerken ABD ile yakınlaşma adımlarının olacağını da işaret etmiştir. Bu durum tıpkı ABD gibi Rusya'nın da kendi ulusal çıkarlarına öncelik verdiğini kanıtlar niteliktedir.

Trump ise bu süreçte, Ukrayna karşısında attığı adımlarla Rusya'yı güçlendirerek Rusya ile ilişkilerin geliştirilmesine dönük politikasını ileriye taşımıştır. Trump'ın 3 Mart 2025'te Ukrayna'ya askeri yardımı durdurması ve 5 Mart 2025'te istihbarat paylaşımını kesmesi, müzakerelerde Rusya'nın elini güçlendirmiştir (BBC News, 2025b). Bu durum, birçok gözlemci tarafından ABD'nin Rusya lehine önemli tavizler verdiği şeklinde değerlendirilmiştir. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü'nden Nigel Gould-Davies, müzakere sürecinin başından itibaren Rusya'nın taleplerini merkeze alan bir çerçevede ilerlediğini belirtirken Almanya Savunma Bakanı Pistorius ise, bu süreci "daha müzakereler başlamadan verilmiş tavizler" olarak nitelendirmiştir (Ruiter, 2025; Bianet, 2025). Trump'ın Putin'le yaptığı telefon görüşmesine ilişkin açıklamaları ve Savunma Bakanı Hegseth'in Ukrayna Temas Grubu öncesinde "Ukrayna'nın 2014 öncesi sınırlarına dönmemesinin mümkün olmadığı ve NATO üyeliğinin gerçekçi olmadığı" şeklindeki değerlendirmeleri, müzakereler başlamadan önce ABD'nin Rusya'nın temel taleplerine zımni bir onay verdiğinin göstergeleri olmuştur (Üstün, 2025a). Dolayısıyla Trump ve Putin'in birbirini destekleyen ve kendi ulusal (teritoryal) çıkarlarına dönük ilişkileri, barış girişimlerinde Ukrayna'ya önemli bir fayda sağlamayacağını düşündürmektedir.

3. Tartışma: Trump'ın Dış Politikasında Liderlik, Pragmatizm ve Teritoryal Milliyetçilik

Trump ikinci iktidarı döneminde (2025-2029) de demeçleri ve dış politika yaklaşımıyla tutarsız bir lider olarak anılmaya devam edecek gözükmektedir. Bu hususta Kemalolu (2025) ABD'nin dış politikasında pragmatizmi önceleyen bir ülke olduğunu ifade ederek bu belirsizliğin dayanağını göstermektedir. 21. yüzyılın başında, Rusya'nın, özellikle AB ile yakın ilişkiler kurması sonucunda "Rusya-Almanya-Fransa" eksenine gündeme gelmiştir. Ancak, ABD'nin yoğun çabaları ile "Rusya-AB yakınlaşması", "ABD-AB ilişkilerine" dönüşmüştür. Günümüzde bu denklemin ABD tarafından yeniden radikal bir şekilde değiştirilmesi söz konusudur. Rusya-Ukrayna Savaşı, Rusya-AB siyasi yakınlaşmasını sona erdirirken aynı zamanda enerji alanındaki iş birliği darbe almış; ABD

ise bu süreçte, AB ülkelerine enerji ve silah satışını artırarak Rusya'nın nüfuz ve maddi kayıplar yaşamasına neden olmayı sürdürmüştür. Trump, Ukrayna üzerinde ateşkese yönelik baskı kurarak ve Rusya ile ekonomik ilişkileri yeniden canlandırma yönündeki girişimlerle, Batı ile Moskova arasında olası bir yakınlaşmayı engellemeyi sürdürmüştür. Bu süreçte ABD'yi rahatsız eden önemli unsurlardan biri, Rusya ile Çin arasındaki yakınlaşma olmuştur (Kemaloğlu, 2025).

Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na barış katkısını Öncel (2025) Çin üzerinden pragmatist bir hedef olarak okumaktadır. Yazar Trump kabinesinin ifade ve politikalarının incelendiğinde, Rusya-Ukrayna Savaşı bağlamında Avrupa savunmasına ve dolayısıyla NATO'ya yönelik askeri harcama taahhütlerinin, giderek Çin ile jeopolitik rekabete kaydırılmak istendiğini değerlendirmektedir. Trump bu tavrı ile transatlantik ittifak içindeki önceliklerini yeniden tanımladığı gibi Ukrayna'yı Rusya ile mücadelede AB'nin kapasitesine ve imkânlarına terk ederek Rusya'yı AB karşısında güçlü konuma getiren bir tutum sergilemektedir (Öncel, 2025). Bu bağlamda, Trump'ın stratejisinin yalnızca transatlantik ittifakın önceliklerini yeniden şekillendirmekle kalmayıp, aynı zamanda Ukrayna'yı Rusya karşısında AB'nin kapasitesine bağımlı bırakarak savaş sürecinde Ukrayna'nın konumunu zayıflattığı ve Rusya'yı AB karşısında güçlendirdiği değerlendirilmektedir.

Yürükel (2025) ise Trump'ın bu savaşa müdahalesini Amerikan ekonomisini rahatlatma çerçevesinde değerlendirmektedir. Trump NATO, BM ve AB için eleştiriler ortaya koyarak savunma masraflarını paylaşmalarını beklemekte ve AB ile olan ticaret dengesizliğinden şikâyet etmektedir. Bu bağlamda ikili ilişkilerde daha güçlü bir Amerikan egemenliğini savunmaktadır (Yürükel, 2025). Bu anlamda Trump, Amerika'nın AB için üstlendiği yükün karşılık bulmadığını ve beklentisini karşılamadığını ortaya koyarak Çin'le girişeceği mücadelede enerjisini toplamak istemektedir.

Shulika (2025) ise Trump'ın AB karşısında Rusya'yı destekleyen davranışının Beyaz Saray'ın, Rusya karşısında Ukrayna'ya destek verme tutumuna ters olduğunu, Trump'ın, dış politikada Amerika'nın çıkarlarını ön planda tutan yaklaşımı ile tamamen farklı bir retorik benimsediğini ifade etmektedir. Dolayısıyla Trump, Ukrayna sorununu çözmekten ziyade, bu meselenin ABD'nin dış politika gündeminden çıkarılmasını sağlamak istemekte ve Biden yönetiminin bu savaşa yaptığı harcamaları Ukrayna'dan tedarik edene dek Ukrayna'ya umut vermekte beis görmemektedir. Böylece Trump, Rusya ile doğrudan karşı karşıya kalmayacağı gibi, Batı'nın savunmasını AB'nin sırtına yükleyerek ekonomisini rahatlatan bir pragmatik tutum benimsemektedir (Shulika, 2025). Bu anlamda Trump Rusya-Ukrayna Savaşı'ndaki demeç ve tutumuyla sadece Çin ve AB konusunda değil Ukrayna konusunda da Amerikan menfaatlerine yönelmiş gözükmektedir. Öte yandan, Trump yönetimi Rusya'yı tamamen yanına çekemese de, onu doğrudan karşısında bulmamak suretiyle, Çin karşısında ABD'nin gücünü artırmayı amaçlayan ulusal çıkarlarıyla uyumlu bir strateji izlemektedir.

Diğer yandan, Rusya'nın Ukrayna savaşı bağlamında enerjiyi ulusal çıkarlarının merkezinde konumlandırmasına benzer biçimde, Trump'ın da hem Rusya-Ukrayna Savaşı'na yönelik tutumunda hem de Danimarka'ya bağlı Grönland gibi NATO müttefikleri üzerindeki etkisini artırma çabalarında enerji kaynaklarını kontrol altına alma ve bu yolla ulusal çıkarlarını güçlendirme hedefi göze çarpmaktadır (Yürükel, 2025). Bu durum, Trump'ın Rusya'ya yönelteceği her eleştirinin, benzer gerekçelerle ABD'ye karşı kullanılabilmesine ve böylece her iki ülkenin de uluslararası kamuoyu nezdinde meşruiyet kaybına uğramasına yol açacağından temkinli sürdürülmektedir. Nitekim bu tablo, Trump

yönetiminin Putin'in Rusya'sına dolaylı destek sunduğunu daha görünür kılmaktadır (Richardson, 2025).

Trump, bir yandan Rusya'nın işgalci kimliğini perdelemeye çalışırken, diğer yandan kendisini Ukrayna bağlamında barış yanlısı bir lider olarak konumlandırarak hem iç politikada hem de küresel ölçekte olumlu bir imaj yaratma amacını güdüyor gözükmektedir. Bu sayede, Amerikan ulusunu barış yanlısı bir kimlik altında tescilleyerek, Gazze'deki İsrail yanlısı tutumu gibi dış politikadaki olumsuz yönlerini arka planda bırakmayı hedeflemektedir. Bu bağlamda Trump'ın doğrudan eylemlerinden çok, eylemlerinin sonuçlarına odaklanarak siyasal fayda sağlaması, pragmatizmin pratikteki bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Nitekim her iki liderin (Trump ve Putin) birbirlerini tanımaları, karşılıklı olarak ne isteyebileceklerini ve ne elde edebileceklerini bilmeleri, bu tabloyu pekiştirmektedir. Bu çerçevede Putin, devlet televizyonuna verdiği bir mülakatta Trump'ı "ABD çıkarlarına odaklanan, zeki ve pragmatik" bir lider olarak tanımlamış ve böylece Trump'ın liderlik anlayışının hangi hedeflere yöneldiğini açıkça vurgulamıştır (Blackburn, 2025).

Öte yandan Rusya-Ukrayna Savaşı'nın devamı sadece ABD'nin değil Çin'in de çıkarlarına hizmet etmektedir (Kemaloğlu, 2025). ABD ve Çin gibi iki rakip büyük güç bu savaşa pragmatik yaklaşarak ülkelerinin ulusal çıkarlarını yükseltmek istemektedirler. Özellikle ABD, Çin-Rusya ilişkilerini zayıflatmaya yönelik bu stratejiyi benimsemekle aslında Çin'in Kuşak ve Yol İnisiyatifi (Belt and Road Initiative - BRI)'ni zedelemeyi arzu etmektedir (BBC News, 2025a). Bu yaklaşım ABD'nin kendi ulusal çıkarlarına yönelmesi anlamına gelmektedir ki Oğuzlu (2025) bu konuda Trump'ın Amerika'yı yeniden büyük yapma amacını güden dış politika yaklaşımının, "muhafazakârlık, aşırı milliyetçilik ve kaba güç siyaseti" gibi unsurları merkezine alarak şekillendiğini belirterek bu bakış açısını desteklemektedir. Bu bağlamda Trump'ın dış politika yaklaşımı, liberal demokrasi karşıtı popülist bir ideolojik zemine oturmakta olup; bu zemin, milliyetçi vurgular, egemenlik odaklı söylemler, ekonomik korumacılık, göçmen ve yabancı karşıtlığı ile küreselleşmeye yönelik eleştirileri içermektedir. Trump'ın bu yaklaşımı Avrupa'da da destek bulmaktadır. Trump'ın yeniden başkan seçilmesi, aynı zamanda Avrupa'da da bu tür liberal olmayan (illiberal/özgürlük karşıtı) popülist siyasetin güçlenmesine neden olmuştur. Trump ve destekçilerinin, özellikle Elon Musk gibi figürlerin, Avrupa'da aşırı sağ siyasi liderlerle, örneğin İtalya Başbakanı Giorgia Meloni ve Macaristan Başbakanı Viktor Orban ile kurdukları yakın ilişkiler, Avrupa'daki merkez-sağ ve merkez-sol siyasi partilerin güç kaybıyla birleşmiş ve bu durum, AB'nin kurucu değerlerinin tartışılabilir hale gelmesine yol açmıştır (Oğuzlu, 2025).

Demirtaş (2025) ise Trump'ın Machiavelli'nin Prens/Hülkümдар isimli eserinde de ifade edildiği üzere "yönetme sanatı"nın işleminde "her yol mubah" felsefesiyle işe yaklaştığını değerlendirerek, aslında Trump'ın pragmatist yaklaşımının temelini açıklamaktadır. Bu durumun yöneticide "erdem" ve "ahlak" gibi önemli değerleri geriye ittiğini değerlendirmektedir. Yazarın belirttiği gibi Trump'ın geçmişten, "şanlı anlardan (glorious moments)" atıfla bahsetmesi, ayrıca kendi yakın çevresi için öncelikle Meksika, Panama, Kolombiya ve Grönland'dan başlayarak önemli açıklamalar yapması Trump'ı dünyada yükselen post-modern ama aynı zamanda ulus-çıkartlarını en önde tutan "post-Makyavelist" liderler arasına yerleştirmektedir (Demirtaş, 2025). Bu yaklaşım Trump'ın yayılcı milliyetçi bir yönüne işaret etse de esasında doğrudan ABD'nin çıkarlarını gözetilen bir yaklaşımı benimsemesi yönü ile teritoryal (toprağa dayalı) milliyetçi bir dışa vurumu ifade etmektedir.

Trump'ın Amerikan çıkarlarını önceleyen yaklaşımını pazarlıkçı davranışlarında da izlemek mümkündür. Oğuzlu'ya (2025) göre, Trump'ın uluslararası siyasete yaklaşımı esasen perakendeci ya da işlemsel (transactional) bir mantıkla şekillenmektedir. Diğer bir ifadeyle Trump'ın uluslararası siyasete yaklaşımı, uzun vadeli stratejik vizyon ya da ideolojik bir çerçeveden ziyade, anlık çıkarlar, pazarlıklar ve karşılıklı alışverişler üzerinden şekillenmektedir. Bu anlamda Trump bir ülkeyle ilişkisinde değerler, kurumsal gelenekler veya ittifakların sürekliliğini değil, o anda ABD'ye ne kazandıracığına bakmaktadır. Bu perspektif, diğer devletlerle kurulan ilişkileri pazarlık temelinde değerlendiren bir anlayışı yansıtmaktadır. Oğuzlu, Trump'ın yalnızca somut kazanımlar sağlayabildiği ve ABD'yi kazanan taraf olarak konumlandırabildiği durumlarda, dış politika katılım ve taahhütlerine (angajmanlarına) değer verdiğini belirtmektedir. Bu çerçevede Trump'ın, Amerikan çıkarlarını dar anlamda ulusal sınırlar içerisinde tanımlayan ve dış sorunlara ancak doğrudan menfaat üretmeleri hâlinde müdahil olunmasını savunan bir yaklaşım benimsediği görülmektedir. Bu bakış açısı ile Trump'ın Ukrayna'yı kurtarması da pek mümkün gözükmemektedir. Yazarın belirttiğine göre Trump'ın benimsediği "güce dayalı barış" stratejisi, ABD'nin stratejik önceliklerini diğer aktörlere tek taraflı biçimde empoze etme amacını taşıdığı izlenimini vermektedir (Oğuzlu, 2025). O halde Trump'ın Ukrayna'ya yönelik Rus kayırmacı ve dayatmacı beklentilerini bu çerçeveden okumak meselenin anlaşılmasını mümkün hale getirmektedir.

Trump'ın pazarlığı ve gücü ön plana çıkaran davranışları Amerika'nın ekonomik çıkarlarına dayanmaktadır. Trump Ukrayna'ya destek vermekten başka seçeneği olmayan AB'yi Rusya karşısında yalnız bırakarak ABD ekonomisini rahatlatması yönüyle de ulusal menfaatçiliğini icra etmektedir (Öncel, 2025). Trump, ekonomik milliyetçilik temelli demeçleriyle, Amerikan sanayisinin korunmasını ve Çin'in ekonomik gücünün denetlenmesini sürekli olarak gündeme getirmektedir. Pragmatik bir lider olarak hareket eden Trump, bu politikalarıyla küresel dengelerde dalgalanmalara neden olarak avantajlarını artırmak istemektedir (Toprak, 2025). Bunu gerçekleştirirken Trump, "Amerika'yı yeniden büyük yapmak" söylemiyle hareket etmektedir. Böylece geçmişin zaferleri ve ideallerine dayanan milliyetçi bir nostalji aracılığıyla Amerikan halkının milliyetçiliğini alevlendirerek desteğini ardına almak ve seçmen desteğini korumak istemektedir (Yürükel, 2025).

Trump ve Başkan Yardımcısı James David Vance, ABD'nin dış politika önceliklerini Meksika sınırı ve Çin tehdidi üzerine yoğunlaştırmıştır. Bu yaklaşım, Rusya-Ukrayna Savaşı'na dair dış politika katılım ve taahhütlerin (angajmanların) ikincil plana itilmesine yol açmıştır. Avrupa'nın kendi güvenliğini üstlenmesi, ABD'nin dikkatini Pasifik ve Arktik bölgelerine yöneltmiş ve bu durum, pragmatist tutum ile teritoryal milliyetçiliğin bir itirafı olarak değerlendirilebilir. Başkan Yardımcısı Vince Avrupa'nın kendi güvenliğini üstlenmesinin ABD'nin dikkatini Pasifik ve Arktik bölgelerine yöneltmesini sağlayacağını bildirmesi (Eken, 2024) bu pragmatist tutumun ve teritoryal milliyetçiliğin adeta bir itirafı olarak okunabilir.

Bu anlamda Trump ve Başkan Yardımcısı James Vance, ABD'nin dış politika önceliklerinin Meksika sınırı ve Çin tehdidi üzerine yoğunlaşmasının, Rusya-Ukrayna Savaşı'na dair dış politika katılım ve taahhütlerini (angajmanlarını) ikincil plana itilmesine neden olduğunu bildirmektedir. Trump ve Vance ayrıca Avrupa'nın kendi güvenliğini üstlenmesinin ABD'nin dikkatini Pasifik ve Arktik bölgelerine yöneltmesini sağlayacağını bildirmektedirler (Eken, 2024). ABD'li yöneticilerin bu değerlendirmeleri pragmatist tutumun ve teritoryal milliyetçiliğin adeta bir itirafı olarak okunabilir. Bu bağlamda Trump

yönetiminin hem İsrail hem de Ukrayna'ya yönelik destek politikalarını pragmatist stratejik bir kazanç beklentisiyle yürüttüğü, ancak bu süreçte savaşların sona ermesini hedefleyen kapsamlı ve sürdürülebilir bir strateji geliştiremediği anlaşılabilmektedir (Üstün, 2025b). Trump'ın Amerikan çıkarlarına yönelik bu duruşu ve Ukrayna'yı hiçbir güvenlik garantisi vermeden barışa zorlaması, bugün Ukrayna'nın kayıplar yaşamasına neden olsa da yarın için Ukrayna'yı yeni saldırılara gebe bırakarak kayıplarını artıracaktır (Öncel, 2025). Bu durum Trump'ın barış getirebilecek bir lider olmadığını gösterdiği gibi gelecek yıllarda yeniden alevlenecek savaşların da sponsoru olabileceğini kanıtlamaktadır.

Çünkü Trump her koşulda kendi ulusal çıkarlarına odaklanan bir lider pozisyonundadır. Sadece Rusya-Ukrayna Savaşı için değil birçok mesele için bu geçerli gözükmemektedir. Trump'ın, 2017 yılından sonra 2025 yılında Paris İklim Anlaşması'ndan ikinci kez çekilmesi (Perez ve Waldholz, 2025) ve İran ile nükleer anlaşmayı sona erdirmesi, onun küresel ilişkilerdeki pragmatik ve izolasyonist yaklaşımını gözler önüne seren diğer örneklerdir. Trump'ın Orta Doğu'daki diplomatik yaklaşımları onun daha çok tarafgir ve bölgesel çıkarlar odaklı olduğunu ortaya koymuştur. Trump'ın bu tutumu birçok analist tarafından onun Orta Doğu'da dengeyi bozan adam olarak anılmasına neden olmaktadır (Yürükel, 2025). Trump'ın, Gazze'nin yeniden inşasını Amerikan denetiminde yürütme fikri ve Filistinlilerin bölgeden sürülmesi yönündeki yaklaşımları bu denge bozuculuğun devam ettiğini gösterdiği gibi Trump'ın barış davranışlarının ABD çıkarına hizmet etmeye devam edeceğinin de göstergesidir (Üstün, 2025b). Bu durum, Trump'ın dış politika önceliklerinin temelinde ABD'nin jeopolitik ve ekonomik çıkarlarının yer aldığını ve barış girişimlerinin dahi bu çıkarlar doğrultusunda şekillendiğini göstermektedir.

Trump'ın barış söylemlerinin aksine savaş tetikleyici ve yıkıcı davranışları kamuoyunda "tutarsızlık ve ne yaptığının farkında olmama" şeklinde okunsa da Yıldız (2024) Trump'ın, attığı adımların genellikle hem kendi siyasi geleceğini korumaya hem de ABD'nin çıkarlarını gözetmeye yönelik olduğunu değerlendirmektedir. Yazar Trump'ın bu tutarsız kararları çoğu zaman tek başına değil; danışmanları, partisi ve devletin karar alıcı mekanizmalarıyla birlikte aldığını ifade ederek (Yıldız, 2024) atılan adımların planlılığına dikkat çekmektedir. Bu tutarsız davranışlar onun kararlarına karşı diğer liderleri sabırlı (bekleyip görmek) hale getirirken onlarda bir korku da (belirsizlik) açığa çıkarmaktadır. Bu belirsizlik Trump'a bir koridor açarak pragmatizmi işletmesini ve Amerika'nın ulusal (teritoryal) çıkarlarını gerçekleştirmesini kolaylaştırmaktadır. Dolayısıyla Trump uluslararası politikalarında tutarsız olsa da ulusal çıkarlarına odaklanma sürecinde istikrarlı bir yaklaşım sergileyerek iç politikada kalesini güçlendirerek çıkarlarını artırmaktadır.

Sonuç

Bu çalışma, Donald Trump'ın Rusya-Ukrayna Savaşı'na ilişkin demeç ve tutumunu pragmatizm ve teritoryal milliyetçilik bağlamında inceleyerek, Trump döneminde ABD dış politikasının bu iki temel eksen etrafında nasıl yeniden şekillendiğini ortaya koymuştur. Trump'ın seçim sürecindeki "barış" odaklı vaatleri ile başkanlık dönemindeki gerçekçi ve zaman zaman çelişkili politikaları karşılaştırıldığında, Trump'ın demeçleri, barış yanlısı bir duruş sergiliyor izlenimi verse de, uygulamaları çoğunlukla ABD'nin stratejik ve ekonomik çıkarlarını önceleyen bir pragmatist yaklaşıma dayanmaktadır. Bu yaklaşım, kimi zaman Rusya'nın taleplerine yakın konumlanmaları normalleştirmiş ve Ukrayna'nın uluslararası alandaki diplomatik meşruiyetini zayıflatıcı bir rol oynamıştır.

Trump, dış politikaya dair demeçlerinde ve uygulamalarında, ABD'nin ekonomik çıkarlarını ve ulusal menfaatlerini önceliklendiren; dış kaynak kullanımını sınırlayan ve ülke sınırları içerisindeki kalkınma hedeflerine odaklanan teritoryal milliyetçilik çerçevesinde bir tutum benimsemiştir. Bu yönelim, seleflerinin küresel angajman temelli politikalarının aksine, daha içe dönük, kendi halkı merkezli bir dış politika çerçevesi sunmuş ve bu çerçevenin meşruiyetini Amerikan kamuoyuna kabul ettirme çabasıyla desteklenmiştir. "Amerika'yı yeniden büyük yapma" söylemi etrafında şekillenen bu milliyetçi tutum, Trump'ın Ukrayna bağlamında sergilediği temkinli ve geri çekilen dış politika hamlelerini, Biden yönetiminin müdahaleci çizgisine karşı milliyetçi bir söylemle gerekçelendirme arayışına dönüşmüştür.

Trump döneminde izlenen dış politika, klasik müttefiklik ilişkilerini sorgulayan, uluslararası normları esneten ve güç merkezli bir anlayışı önceleyen bir çizgi izlemiştir. Bu yaklaşım, savaş gibi karmaşık krizlerde dahi diplomatik tutarlıktan uzak, hesapçı ve kişiselleşmiş bir politika biçimi olarak öne çıkmıştır. Trump'ın Ukrayna'ya yönelik baskıcı ve şart koşucu ifadeleri, müzakere süreçlerini kişisel liderlik imajı üzerinden şekillendirme çabasıyla birleşmiş; ekonomik çıkarları ön plana alan stratejik bir bakış açısıyla savaşın barış yoluyla değil, çıkar temelli pazarlıklarla sona erdirilmesine odaklanan bir izlenim ortaya koymuştur.

Bu çerçevede Trump'ın dış politikası yalnızca bir ülkenin savaş stratejisini dönüştürmekle kalmamış, aynı zamanda uluslararası güvenlik mimarisinde yeni kırılmaların da habercisi olmuştur. Müttefiklik ilişkilerinin zayıflaması, diplomatik öngörü eksikliği ve kişisel liderlik tarzının kurumsal dış politika anlayışının önüne geçmesi, hem savaşın seyri üzerinde hem de küresel güvenlik dengelerinde ciddi belirsizlikler doğurmuştur. Her ne kadar seçim öncesi vaatlerinde barış vurgusu yapılmış olsa da, Trump dönemine ait dış politika uygulamaları daha çok savaşın biçimini ve taraflarını yeniden tanımlayan güç merkezli bir mücadelenin izlerini taşımaktadır.

Kaynakça

Akıncı, A. (2014). "Milliyetçilik Kuramları", C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 15(1), 131-150.

Ann, E. ve Dom, M. (2025). "Zelenskiy: ABD-Rusya Görüşmeleri Hiçbir Sonuç Vermeyecek", <https://tr.euronews.com/2025/02/17/zelenskiy-abd-rusya-gorusmeleri-hicbir-sonuc-vermeyecek>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Atabay, M. (2008). "Anadoluculuk", (Ed. T. Bora ve M. Gültekingil), Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce Cilt 4: Milliyetçilik (ss. 515-532), İstanbul: İletişim Yayınları.

Aydın, M. (2025). "Şimdi Ne Olacak? Zelenski Üzerinden Bir Trump 2.0 Değerlendirmesi", <https://www.globalpanorama.org/2025/03/simdi-ne-olacak-zelenski-uzerinden-bir-trump-2-0-degerlendirmesi-mustafa-aydin/>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

BBC News (2025a). "Trump, Putin ile Yakınlaşarak Rusya ve Çin'in Arasını mı Açmak İstiyor?", <https://www.bbc.com/turkce/articles/c4g0ly53qejo>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

BBC News (2025b). "Trump: Rusya'yla 'İyi ve Verimli' Görüşmeler Yaptık", <https://www.bbc.com/turkce/articles/cx2gddlp40lo>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

BBC News (2025c). "Trump: Ukrayna Görüşmelerinde Rusya'nın Eli Daha Güçlü", <https://www.bbc.com/turkce/articles/cddy77me959o>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

BBC News (2025d). "Trump: Zelenskiy Müzakere Masasına Gelmeye Hazır", <https://www.bbc.com/turkce/articles/cp9y00414mvo>, (Erişim Tarihi: 25.03.2025).

BBC News (2025e). "Trump'ın 'Putin'e Çok Kızgınım' Sözlerine Kremlin'den Yanıt: 'ABD ile Çalışmayı Sürdürüyoruz'", <https://www.bbc.com/turkce/articles/c1jxley06zwo>, (Erişim Tarihi: 09.04.2025).

Bianet (2025). "ABD, Ukrayna'yı Yalnız Bıraktı", <https://bianet.org/haber/abd-ukrayna-yi-yalniz-birakti-304528>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Blackburn, G. (2025). "Trump, Beyaz Saray'ın Ukrayna Savaşıyla İlgili Rusya İle 'Ciddi Görüşmeler' Yaptığını Açıkladı", Associated Press, (AP)<https://tr.euronews.com/my-europe/2025/02/01/trump-beyaz-sarayin-ukrayna-savasiyla-iligili-rusya-ile-ciddi-gorushmeler-yaptigini-acikladi>, (Erişim Tarihi: 22.03.2025).

Bülbül, Y. Ö. (2025). "ABD Başkanı Donald Trump'tan Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy'e Tehdit Gibi Sözler!", TGRT Haber, <https://www.tgrthaber.com/dunya/abd-baskani-donald-trumptan-ukrayna-devlet-baskani-vladimir-zelenskiye-tehdit-gibi-so-3203445?s=1>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Chotiner, I. (2024). "How Trump Could Change the Trajectory of the War in Ukraine", <https://www.newyorker.com/news/q-and-a/how-trump-could-change-the-trajectory-of-the-war-in-ukraine>, (Erişim Tarihi: 28.02.2025).

Çalışlar, O. (2025). "Barışı Trump'a Kalmış Dünya", Serbestiyet, <https://serbestiyet.com/yazarlar/barisi-trumpa-kalmis-dunya-194639/>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

Çiçek, A.ve Taylan, Ö. (2023). "Sivas Cumhuriyet Üniversitesi ve Dicle Üniversitesi Öğrencilerinde Milliyetçilik Algısı Üzerine Bir Saha Araştırması", Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 32(Dicle Üniversitesi'nin 50. Yılına Özel 50 Makale), 418-448.

Çopur, H. (2025, 4 Mart). "ABD Başkanı Trump, Ukrayna'ya Yönelik Askeri Yardımları Durdurdu", <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-baskani-trump-ukraynaya-yonelik-askeri-yardimlari-durdurdu/3498992> (Erişim Tarihi: 20.03.2025).

Davalou, L. ve Daniel, O. G. (2025). "Trump, Ukrayna Yönetiminin Meşruiyetini Sorgulayan Putin'e 'Çok Kızgın' Olduğunu Açıkladı", Associated Press (AP), <https://tr.euronews.com/2025/03/31/trump-ukrayna-yonetiminin-mesruiyetini-sorgulayan-putine-cok-kizgin-oldugunu-acikladi>, (Erişim Tarihi: 02.04.2025).

Demirtaş, M. (2025). "Makyavelist Siyasetin Gizliliğini," Tercüman, <https://www.tercuman.com/analiz/makyavelist-siyasetin-gizlilikini-asmak-trumpin-2-donemi-557/>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Dewey, J. (1925). "Experience and Nature", Chicago, IL: Open Court, <https://archive.org/details/experienature00dewe>, (Erişim Tarihi: 15.05.2025).

Eken, M. E. (2024). "ABD Seçimleri ve Trump'ın Muhtemel Dönüşü Sonrası Dünya'yı Ne Bekliyor?", Panorama, <https://www.globalpanorama.org/blog/2024/08/08/abd-mee/>, (Erişim Tarihi: 28.02.2025).

FitzGerald, J. (2024). "Trump'ın Yeniden ABD Başkanı Seçilirse Yerine Getireceğini Söylediği Yedi Vaat", <https://www.bbc.com/turkce/articles/czj7k18dzvro>, (Erişim Tarihi: 20.01.2025).

Franke, U. ve Hellmann, G. (2017). "American Pragmatism in Foreign Policy Analysis", Politics, <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.356>, (Erişim Tarihi: 15.05.2025).

Gezer, G. (2025). "Ukrayna Savaşı, Avrupa'nın Geleceği ve Türkiye", <https://turkiyearastirmalari.org/2025/03/04/fokus/ukrayna-savasi-avrupanin-gelecegi-turkiye/>, (Erişim Tarihi: 15.03.2025).

Gumenyuk, N. (2025). "Putin's Ukraine The End of War and the Price of Russian Occupation", (Çev. M. Alkan), <https://www.foreignaffairs.com/russia/putin-ukraine-end-war-russian-occupation>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

Güler, M. Ç. (2025). "Ukrayna Savaşı ve Barış Arayışları Üzerine Bir Değerlendirme", Kriter Dergisi, 9(99), <https://kriterdergi.com/dis-politika/ukrayna-savasi-ve-baris-arayislari-uzerine-bir-degerlendirme>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

Hacısalıhoğlu, F. (2023). "Anadoluculuk", Atatürk Ansiklopedisi, <https://yeni.ataturkansiklopedisi.gov.tr/detay/1394/Anadoluculuk>, (Erişim Tarihi: 16.12.2024).

Hayes, C. J. H. (2010). Milliyetçilik: Bir Din (Batı Siyasal Düşüncesinde "Ulusalçılık" Tasavvuru), (Çev. M. Çetinkaya), İstanbul: İz Yayıncılık.

Hroch, M. (2011). Avrupa'da Milli Uyanış (Toplumsal Koşulların ve Toplamların Karşılaştırmalı Analizi), (Çev. Ayşe Özdemir), İstanbul: İletişim Yayınları.

James, W. (1907). "Pragmatism: A New Name for Some Old Ways of Thinking", New York, NY: Longmans, Green, and Co. <https://archive.org/details/pragmatismnewna00jameuoft>, (Erişim Tarihi: 29.09.2025).

Karadaş, Y. (2020). "Pragmatizm: ABD'nin Yerli Düşüncesi", Sosyologca, 10(20), 82-108.

Kemaloğlu, İ. (2025). "Ukrayna Savaşı'ndan "Ukrayna'yı Paylaşma Savaşı'na", Fikir Turu, <https://fikirturu.com/jeo-politika/ukrayna-savasindan-ukraynayi-paylasma/>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Kinnard, M. (2025). "How Trump Backed Away from Promising to End the Russia-Ukraine War in 24 Hours", AP News, <https://apnews.com/article/trump-russia-ukraine-war-633a216d0506c82353fc7745b69c0fe0?utm>, (Erişim Tarihi: 08.09.2025).

Kurban, S. (2022). "Pragmatizm ve Kamu Politikası", (Ed. V. Erat ve Y. Özkaya), Kamu Politikası Ansiklopedisi (ss. 449-452), Ankara: Nobel Yayınevi.

Liboreiro, J. ve Sanchez, A. (2025). "Avrupalı Liderlerden Paris'te Acil Ukrayna Zirvesi: Hangi Mesajlar Verildi?", <https://tr.euronews.com/my-europe/2025/02/18/avrupali-liderlerden-pariste-acil-ukrayna-zirvesi-hangi-mesajlar-verildi>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

McDonnell, S. (2025). "Çin ABD ile Gümrük Savaşında Neden Pes Etmiyor?", BBC, <https://www.bbc.com/turkce/articles/c39jxw1dv01o>, (Erişim Tarihi: 29.04.2025).

Oğuzlu, T. (2025). "Deli Adam Teorisi İşe Yararsa: Trump'ın İkinci Başkanlık Dönemi", Fikir Turu, <https://fikirturu.com/jeo-politika/trumpin-ikinci-baskanlik-donemi/>, (Erişim Tarihi: 20.02.2025).

Oktay, M. (2025). "ABD Başkanı Trump'tan Rusya-Ukrayna Savaşıyla İlgili Değerlendirme", Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-baskani-trumptan-rusya-ukrayna-savasiyla-ilgili-degerlendirme/3490218>, (Erişim Tarihi: 25.03.2025).

Öncel, R. (2025). "Trump Yönetimi, Ukrayna Ateşkesi ve Avrupa Güvenliği", SETA, <https://www.setav.org/yorum/trump-yonetimi-ukrayna-ateskesi-ve-avrupa-guvenligi>, (Erişim Tarihi: 18.03.2025).

Öztürk, E. (2015). Sosyal Bilimler Metodolojisinde Bir Yaklaşım Olarak Pragmatizm, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Malatya: İnönü Üniversitesi.

Paksoy, Y. (2025). "Rusya'yı Değil Ukrayna'yı Suçladı: Trump'tan Zelenski'ye Zehir Zemberek Sözler", Hürriyet, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/rusyayi-degil-ukraynayı-sucladi-trumptan-zelenskiye-zehir-zemberek-sozler-42700868>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

Paternoster, T. (2025a). "Yoluyla Barış'tan Yardımları Durdurmaya: Trump Dış Politikasının İlk Günü", <https://tr.euronews.com/2025/01/21/guc-yoluyla-baristan-yardimlari-durdurmaya-trump-dis-politikasinin-ilk-gunu>, (Erişim Tarihi: 23.03.2025).

Paternoster, T. (2025b). "ABD ve Rusya'dan İlişkileri 'Normalleştirme' ve Ukrayna Görüşmelerini Başlatma Adımı", <https://tr.euronews.com/2025/02/18/abdli-ve-rus-yetkililer-riyadda-ukrayna-muzakereleri-icin-bir-araya-geldi>, (Erişim Tarihi: 24.03.2025).

Peirce, C. S. (1878). "How to Make Our Ideas Clear", Popular Science Monthly, 12, 286-302, <https://archive.org/details/popularsciencemo12newy/page/286/mode/2up>, (Erişim Tarihi: 23.09.2025).

Perz, N. ve Waldholz, R. (2025). "Trump, ABD'nin İklim Politikasını Tersine Çevirerek Paris Anlaşması'ndan (Bir Kez Daha) Çekiliyor", <https://www.npr.org/2025/01/21/nx-s1-5266207/trump-paris-agreement-biden-climate-change>, (Erişim Tarihi: 03.01.2025).

Plokhy, S. (2015). The Gates of Europe: A History of Ukraine, New York, NY: Basic Books.

Recebov, R. ve Taş, C. (2018). "Liberal Milliyetçilik", (Ed. H. Acar), Milliyetçilik Tipolojileri (ss.29-53), Ankara: Nobel Yayınları.

Richardson, H. C. (2025). "Trump, Haraç İsteyen Mafya Babası Gibi", <https://bianet.org/haber/trump-harac-isteyen-mafya-babasi-gibi-306175>, (Erişim Tarihi: 29.04.2025).

Ruiter, E. D. (2025). "Trump: Ukrayna'nın Rusya ile Savaşı 'Asla Başlatmaması Gerekiyordu'", Associated Press (AP), <https://tr.euronews.com/2025/02/19/trump-ukraynanin-rusya-ile-savasi-asla-baslatmaması-gerekiyordu>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Shulika, K. (2025), "Ukrayna Meselesinden Kurtulmak İstiyor", <https://www.eurotopics.net/tr/332284/ukrayna-savasi-trump-ne-yapmak-istiyor#>, (Erişim Tarihi: 23.03.2025).

Smith, A. D. (2002). Ulusların Etnik Kökeni, (Çev. S. Bayramoğlu ve H. Kendir), Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.

Smith, A. D. (2013). Milliyetçilik: Kuram, İdeoloji, Tarih, (Çev. Ü. H. Yolsal), Ankara: Atıf Yayınları.

Sözcü (2025). "Başkan Trump'ın Güçlü Liderliği! Zelenski'den Geri Adım! Ukrayna ABD Anlaşması Tamam!, Karşı Karşıya", <https://www.youtube.com/watch?v=JD9mEMk11yA>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Şener, H. E. (2003). "AKP'de Pragmatizmin Anlamı ve İşlevi", https://www.enginsener.com/sener_birgun.pdf, (Erişim Tarihi: 16.12.2024).

Şimşek, D. (2025). "The Economist'ten Mafya Vurgulu Skandal Kapak: Aralarında Cumhurbaşkanı Erdoğan da Var", Onedio, <https://onedio.com/haber/the-economist-ten-mafya-vurgulu-skandal-kapak-aralarinda-cumhurbaskani-erdogan-da-var-1277901>, (Erişim Tarihi: 03.01.2023).

Tiryaki, A. İ. (2025). "ABD Başkanı Trump, Rusya-Ukrayna Savaşı'nı 24 Saatte Bitirebileceği Vaadini Değerlendirdi", Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-baskani-trump-rusya-ukrayna-savasini-24-saatte-bitirebilecegi-vaadini-degerlendirdi/3510293>, (Erişim Tarihi: 02.04.2025).

Tokyay, M. (2024). "Trump Karşısında Avrupa Birliği'nde Saflar Sıklaşır mı?", Perspektif, https://www.perspektif.online/trump-karsisinda-avrupa-birliginde-saflar-siklasir-mi/?utm_source=chatgpt.com, (Erişim Tarihi: 08.09.2025).

Toprak, M. F. (2025). "Donald Trump'ın Yeniden Başkanlığa Seçilmesi ve Yeni Dönem", <https://www.indyturk.com/node/752167/t%C3%BCrki%C3%87yeden-sesler/donald-trump%C4%B1n-yeniden-ba%C5%9Fkanl%C4%B1%C4%9Fa-se%C3%A7ilmesi-ve-yeni-d%C3%B6nem>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

Turan, A. (2022a). "Pragmatizm ve Popülizm Sarkacında AK Parti ve Milliyetçilik", Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi, 5(2), 139-178. <https://doi.org/10.48174/buaad.52.5>

Turan, A. (2022b). 20 Yıllık İktidarın Bir Muhasebesi: AK Parti Ve Milliyetçilik, Konya: Eğitim Yayınevi.

Türer, C. ve Aydın, M. (2019). "Utilitarianism" ve "Pragmatism": Farklar, Ortak Noktalar", FLSF Felsefe ve Sosyal Bilimler Dergisi, 28: 121-150.

Üstün, K. (2025a). "Ukrayna'da Kalıcı Barış Sağlanabilir mi?", SETA, <https://www.setav.org/yorum/ukraynada-kalici-baris-saglanabilir-mi>, (Erişim Tarihi: 29.02.2025).

Üstün, K. (2025b). "Trump Diplomasisinin Sınırları", SETA, <https://www.setav.org/yorum/trump-diplomasisinin-sinirlari>, (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Wallace, C. (2024). "The Chris Wallace Show", Transcripts, <https://transcripts.cnn.com/show/cws/date/2024-11-09/segment/01?utm>, (Erişim Tarihi: 08.09.2025).

Yıldız, C. K. (2024). "Donald Trump'ın Sıradışı Liderlik Stili", Politika Akademisi, <https://politikaakademisi.org/2024/09/07/donald-trumpin-siradisi-liderlik-stili/>, (Erişim Tarihi: 29.01.2025).

Yürükel, S. (2025). "Donald Trump'un Liderlik Psikolojisi ve Popülist Yönetim Tarzı: Felsefi, Psikolojik, Sosyolojik ve Kültürel Bir Analiz", <https://www.turkishnews.com/2025/02/06/donald-trumpun-liderlik-psikolojisi-ve->

[populist-yonetim-tarzi-felsefi-psikolojik-sosyolojik-ve-kulturel-bir-analiz-sefa-yurukel/#google_vignette](#), (Erişim Tarihi: 29.03.2025).

Katkı Oranları ve Çıkar Çatışması / Contribution Rates and Conflicts of Interest

Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.	Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Üretken Yapay Zeka Kullanımı	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde üretken yapay zeka araçları sadece dil düzenleme amacıyla sınırlı şekilde kullanılmıştır.	Use of Generative Artificial Intelligence	Generative artificial intelligence tools were used only in a limited capacity for language editing during the preparation of this study.
Yazar Katkıları	Bu çalışma tek yazarlı olarak hazırlanmıştır.	Author Contributions	This study was prepared with a single author.
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.	Conflicts of Interest	The author has no conflict of interest to declare.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.	Grant Support	The author acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Telif Hakkı & Lisans	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmaları CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.	Copyright & License	Authors publishing with the journal retain the copyright to their work licensed under the CC BY-NC 4.0

ERKEN GÖRÜŞ

Extended Summary

The Russia-Ukraine War, which began with Russia's large-scale invasion in February 2022, has become one of the most significant conflicts of the 21st century. Beyond being merely a regional dispute, this war has reshaped global security dynamics, tested the resilience of international alliances, and raised fundamental questions regarding sovereignty, territorial integrity, and the future of the rules-based international order. The ongoing Russia-Ukraine War represents not only a confrontation between two neighboring states but also a geopolitical struggle with profound consequences for Europe and the wider international system. As the conflict has intensified, issues of energy security, military strategy, and global diplomacy have come to the forefront, and the balance of power in international relations has been redefined.

During Donald Trump's second presidential term (2025–2029), his campaign promises and foreign policy stance regarding the Russia-Ukraine War became a significant focus of international attention. In particular, his pledge to end the conflict during the election campaign presented him as a peace-oriented leader. However, the diplomatic initiatives and actions, he pursued during his presidency, deviated considerably from these promises. His public statements, which carry substantial diplomatic weight and have the potential to influence the course of the conflict, indicate that U.S. foreign policy under Trump adopted a more calculated and interest-driven orientation, departing from traditional norms.

This study aims to analyze Trump's foreign policy promises and initiatives in the context of the Russia-Ukraine War, highlighting the underlying strategic orientations of his approaches. Specifically, it evaluates the manifestation of "pragmatism" and "territorial nationalism" in Trump's policies and decisions, offering a comprehensive understanding of how these ideological frameworks shaped his actions.

Although Trump presented himself as a pro-peace actor in the conflict, the predominance of actions prioritizing U.S. national interests raises a critical question: Was Trump's primary foreign policy objective genuinely to promote global peace, or to protect and advance America's strategic and economic interests?

Scholarly research on Trump's second term, particularly regarding his stance on the Russia-Ukraine War, remains limited. This study goes beyond mere description of Trump's statements and actions, providing a systematic analysis through the lenses of pragmatism and territorial nationalism, thereby offering an original theoretical contribution beyond journalistic sources.

During Trump's second presidential term (2025–2029), the U.S. distanced itself from traditional alliance structures, voiced criticism toward NATO, adopted a cautious approach toward Russia, and issued statements undermining Ukraine's diplomatic legitimacy. These developments reflect not only the actions of a single leader but also new fractures within the global security architecture. Accordingly, this study contributes to understanding transformations in U.S. foreign policy and examines the impact of a nationalist-pragmatist leadership style on conflict regions and international diplomacy.

Donald Trump's campaign promises and post-presidency diplomatic initiatives constitute an important area of study for understanding the orientations of U.S. foreign policy. In this context, Trump's public speeches, social media posts, press statements, and diplomatic interactions were examined, complemented by academic literature, government documents, and media sources. The primary limitation of this research is its reliance on publicly available sources, as well as the inherent contradictions and inconsistencies in Trump's political statements, which complicate the identification of a clear strategic orientation.

The findings indicate that the Trump administration's foreign policy initiatives were characterized by a pronounced pragmatist approach. This pragmatism is particularly evident in its balancing of relations with Russia, criticism of NATO, and accusations that European countries failed to meet their NATO defense spending obligations. While the United States under the Trump administration distanced itself from global alliance systems, its statements suggest that strategic repositioning was prioritized over peaceful conflict resolution. Its relatively conciliatory tone toward Putin and statements that undermined Ukraine's international legitimacy exemplify this approach.

Overall, the study demonstrates that Trump's foreign policy was shaped by pragmatism and territorial nationalism, suggesting that U.S. foreign policy under his administration was reoriented around these two central axes. The Russia-Ukraine War exemplifies this dynamic: although Trump emphasized peace during his campaign, his presidency was marked by strategic, interest-driven, and at times inconsistent actions. While press statements conveyed a pacifist stance, his broader foreign policy prioritized America's economic and geopolitical interests. Concurrently, Trump's policies emphasized border security, reducing dependence on external resources, and promoting domestic development, reflecting a clear territorial

nationalist orientation. This approach marked a departure from the U.S.'s traditional global engagement model, favoring a more inward-looking and citizen-focused framework.

In conclusion, Trump's foreign policy deviated from classical normative principles, exhibiting a highly personalized leadership style and limited diplomatic foresight. Rather than solely seeking conflict resolution, it projected a power-oriented strategy that redefined the structure and actors of the war, revealing the characteristic features of Trump's comprehensive international vision.

ERKEN GÖRÜNÜM